

TOKAT İLİ

SAĞLIK SEKTÖRÜ

EYLEM PLANI

2018 - 2023

■ www.oka.org.tr

TOKAT İLİ Sağlık Sektörü Eylem Planı (2018-2023)

Akademik Moderatör
Dr. Öğretim Üyesi Rıza ÇITIL

Koordinatör Kurum
Tokat İl Sağlık Müdürlüğü

Yönetici Özeti

2017 yılında Tokat Valisi ve OKA Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Dr. Ömer TORAMAN'ın talimatları doğrultusunda başta 2023 vizyonu ve Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) hedeflerine ulaşabilmek açısından önem taşıyan temel sorun alanlarına yönelik olarak Tokat ili için bir yol haritası sunmak amacıyla 10 farklı sektörde Tokat İl Stratejik Eylem Planları hazırlıkları başlatılmıştır. Bu eylem planında, Tokat ilinin Türkiye'nin sağlık alanındaki gelişim sürecine uyum göstermesi için yapılabilecek çalışmalar planlanmıştır.

Bu çerçevede, Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023, 65.Hükümet Programı, Öncelikli Dönüşüm Programları, Sağlıkta Dönüşüm Programı, Orta Vadeli Program (2017-2019), Sağlık Bakanlığı Stratejik Planı (2013-2017), Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı Eylem Planı, Sağlıklı Yaşam ve Hareketlilik Programı Eylem Planı, Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı, Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı, TÜBA Ulusal Kanser Politikaları Çalıştay Raporu-2014, Sağlık Bakanlığı 2013-2018 Ulusal Kanser Kontrol Planı, Sağlık Bakanlığı 2016 Sağlık İstatistikleri Yıllığı, Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Eylem Planı (2014-2018), Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı 2015 Tokat İli Sosyal Analizi, Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistikleri, Tokat İli Anne ve Bebek Ölümleri İle Mücadele Eylem Planı-2017, Tokat İli Uyuşturucu İle Mücadele 2017-2023 Stratejisi gibi rapor ve planlar incelenmiştir. Türkiye Sağlık Programı 2023 hedefleri; politika belirleyici, planlayıcı ve denetleyici bir Sağlık Bakanlığı, sağlıklı yaşam kültürünün geliştirilmesi, sürdürülebilir sağlık finansmanı, insan odaklı sağlık hizmet sunumu, nitelikli sağlık hizmetleri için kalite ve akreditasyon, yetkin, yeterli ve motive sağlık insan gücü, eğitim, bilim ve AR-GE kurumlarının desteklenmesi, sağlık endüstrisinin geliştirilmesi, sağlık için bilişim sistemlerinin entegre yönetimi, sağlık turizmi ve çok paydaşlı sağlık sorumluluğu olarak belirtilmektedir. İncelenen raporlar Tokat ilinin öncelikleri dikkate alınarak değerlendirilerek birden fazla kurumun sorumluluk alanına giren ve kurumlar arası etkin koordinasyon gerektirecek şekilde tasarlanan Sağlık Eylem Planları oluşturulmuştur.

Bu raporun amacı, Tokat ilinde sağlık sektörünün mevcut durumu belirlenerek 2018-2023 yılları arasında sağlık sektöründe yapılması planlanan bazı eylemlerin ortaya konulmasıdır. Bu eylemlerin belirlenebilmesi için öncelikle Dünya'da ve Türkiye'de sağlık sektörünün güncel durumunu gösteren çalışma ve raporlar gözden geçirilmiştir. İç ve dış paydaşlarla yapılan görüşmeler ve karşılıklı işbirliği içinde Tokat ilinde sunulan sağlık hizmetlerinde kalitenin daha da artırılması için bazı öncelikli konularda fikir birliğine varılmıştır.

Yöntem ve Temel Bulgular:

Tokat İli Sağlık Eylem Planı'nın hazırlanmasında Akademik moderatör ve koordinatör kurum olan Sağlık Müdürlüğü personellerinden oluşan çalışma grubu tarafından üst ölçekli planlar ve Sağlık Bakanlığı stratejik planı başta olmak üzere 28 rapor ve belge incelenmiştir. 18 paydaş kurum ve kuruluş ile temasa geçilmiş, 6 toplantı yapılmış, bu toplantılara yaklaşık 170 kişi katılmıştır, 14 kurum ziyareti gerçekleştirilmiştir. Sonuçta toplam 16 ana başlık altında 87 Eylem belirlenerek bunlardan 25'inin öncelikli eylem olmasına karar verilmiştir.

İlimizde sağlık sektörünün mevcut durumu bazı özelliklere göre değerlendirilecek olursa; 2017 yılı nüfusu 602.086 olup nüfus büyüklüğü açısından Türkiye'de 34. sırada, TR83 Bölgesi'nde ikinci büyük ili konumundadır. 0-14 yaş grubu (%20,3) Türkiye ortalamasından (%23,6) daha az ve 65 yaş üzeri grubun oranı (%12,7) ise Türkiye ortalamasından (%8,5) daha fazladır. İlimizde 15 hastane ve 1.810 hasta yatağı mevcuttur. Aile hekimi başına düşen nüfus Türkiye ortalamasına göre düşük olmakla birlikte, TR83 Bölgesinde ikinci sıradadır.

Kişi başı hekime başvuru sayısı ortalaması 8,5 ve kişi başı diş hekimine başvuru sayısı ortalaması 0,74'tür. İlimizde aile hekimi sayısı 2017 yılında 199'dur. Tokat İlinde 2013 yılında yüz binde 25,0 olan Anne ölüm oranı 2017'de yüz binde 28,2 olarak saptanmıştır. Bebek ölüm hızı Türkiye'de olduğu gibi Tokat'ta da son yıllarda azalmaktadır.

İlimizde koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. Toplumda sağlık okuryazarlığı düzeyinin genel olarak düşük olmasına bağlı sağlıklı yaşam kültürü istenilen düzeyde değildir. Engelli bireylerin tüm sağlık kurumlarında erişilebilirlik düzeyinin istenilen düzeye ulaşması sağlanmalıdır. Tokat ilinin de içinde bulunduğu Kelkit Vadisi'nde bulunan illerde Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı (KKKA) seroprevalansı yüksektir. TR83 Bölgesindeki iller içinde 2013-2017 yılları arasında KKKA İnsidans Hızı en sık Tokat ilinde olup daha sonra sırasıyla Çorum, Amasya ve Samsun illeri gelmektedir. İlimizde KKKA Hastalığı kesin vaka sayıları ise 2017'de 56 olarak saptanmış olup Türkiye geneline benzer şekilde ilimizde de vaka sayıları yıllar içinde azalmaktadır. İlimizde KKKA Referans Laboratuvarı kurulmasına ihtiyaç vardır.

İlimizde de Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Tokat Devlet Hastanesi ve ilçe hastanelerinde palyatif bakım hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetin daha etkin şekilde yürütülebilmesi için kurumlar arasındaki koordinasyon güçlendirilmeli, ilimize özgü kültürel özellikler de dikkate alınarak hizmetler planlanmalıdır. Tokat ili sağlık turizmi açısından önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen mevcut imkanlar sağlık turizmi kapsamında yeterince kullanılamamaktadır. Pazar ilçesinde bulunan Balıca Mağarası, Sulusaray ve Reşadiye ilçelerindeki termal kaynakların sağlık turizmi açısından kullanılabilmesi ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.

İlimizde Göğüs Hastalıkları Hastanesi, Onkoloji Tanı ve Tedavi Merkezi, Çocuk Diş Hastanesine ihtiyaç vardır. Artova, Başçiftlik, Pazar, Sulusaray ve Yeşilyurt'ta Entegre İlçe Hastanesi olup buralarda ana branşlarda uzman hekim olmadığı için vatandaşlar uzman hekim muayenesi için büyük ilçelere gelmek zorunda kalmaktadırlar. İlçeler arasında sağlık hizmetleri sunumunda önemli farklar olabilmektedir. İlimizde bazı branşlarda (Enfeksiyon Hastalıkları, Kadın Doğum, Beyin Cerrahi, Çocuk Cerrahi vb.) uzman hekim sayısı yetersiz olması ve bazı branşlarda yeterli yan dal uzmanı olmaması nedeniyle bu alanlarda sağlık personeli sayısı sağlık hizmet talebini ve kurumsal ihtiyacı karşılayamamaktadır.

İlimizde sağlık hizmetlerinin kalitesini yükselterek ilin gelişimine katkı sağlamak amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayan Tokat İli Sağlık Eylem Planı kapsamında aşağıda belirtilen 16 ana başlık altında toplam 87 eylem planı belirlenmiştir;

1. Kanser, Palyatif Bakım ve Evde Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi
2. Sağlık Turizminin Geliştirilmesi
3. Sağlık İnsan Gücü Yetkinliğinin Artırılması
4. Bağımlılıkla Mücadele Edilmesi
5. Sağlıklı Yaşam Kültürünün Geliştirilmesi
6. Sağlık Okuryazarlığı Düzeyinin Yükseltilmesi
7. Yaşlı Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi

8. Engelli Bireylerin Sağlık Hizmetlerine Daha Kolay Erişiminin Sağlanması ve Engellilere Yönelik Uygulamalar
9. Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi
10. Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinin Güçlendirilmesi
11. Anne ve Bebek Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi
12. Sağlık Çalışanlarının Memnuniyeti
13. Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Güçlendirilmesi
14. Sağlık Kuruluşlarında Memnuniyet, Kalite ve Akreditasyon
15. Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) Hastalığı ve Kenelerle Mücadele Edilmesi
16. Sağlık İnsan Gücü ve Alt Yapısının Güçlendirilerek Sağlık Tesis Yatırımlarının Gerçekleştirilmesi

İÇİNDEKİLER

1.Raporun Amaç ve Kapsamı	9
2.Sağlık Sektörünün Mevcut Durumu	10
2.1.Global Gelişmeler	10
2.2.Türkiye’de Makro Ölçekli Yaklaşımlar	11
2.3.Tokat İlinde Sağlık Sektörünün Mevcut Durumu.....	19
3.Paydaş Analizi.....	29
4.Çalışma Yöntemi	30
5.Bulguların Değerlendirilmesi	35
6.Tokat İli Sağlık Eylem Planı (2018-2023)	40
7.Kaynakça.....	82

Şekil ve Tablo Listesi

Tablo 1- Türkiye’de Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2000-2016
Tablo 2- TR83 Bölgesi İllerinde Nüfus İle İlgili Bazı Demografik Göstergeler, Türkiye 2016
Tablo 3- TR83 Bölgesi İllerinde Hastane ve Yatak Sayısı İle İlgili Bazı Göstergeler, Türkiye 2016
Tablo 4- TR83 Bölgesi İllerinde Aile Hekimliği ve 112 İstasyonları İle İlgili Göstergeler, Türkiye 2016
Tablo 5- TR83 Bölgesi İllerinde Sağlık Kuruluşlarına Başvurular İle İlgili Göstergeler, Türkiye 2016
Tablo 6- TR83 Bölgesi İllerinde Yatan Hasta, Ameliyat Sayısı ve Diğer Bazı Göstergeler, Türkiye 2016
Tablo 7- TR83 Bölgesi İllerinde Sağlık Personeli Sayıları, Türkiye 2016
Tablo 8- Tokat İlinde Faaliyet Gösteren Kamu, Üniversite ve Özel Sağlık Kuruluşları
Tablo 9- Tokat İli “2017 Yılı Nüfus Piramidi (2017 Yılı TÜİK Nüfusuna Göre)
Tablo 10- Tokat ve Türkiye’de Anne Ölüm Oranı ve Bebek Ölüm Hızları, 2013-2017
Tablo 11- Türkiye’de KKKA Kesin Vaka ve Ölümlerinin Dağılımı, 2013-2017
Tablo 12- TR83 Bölgesi İllerinde KKKA İnsidans Hızı Yıllara Göre Dağılımı, 2013-2017
Tablo 13- Tokat İli Sağlık Eylem Planı Hazırlık Aşamaları

1. Raporun Amaç ve Kapsamı

2017 yılında Tokat Valisi ve OKA Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Dr. Ömer TORAMAN'ın talimatları doğrultusunda hazırlıkları başlatılan Tokat İl Stratejik Eylem Planları ile ulaşılmak istenen hedef başta 2023 vizyonu ve Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) hedeflerine ulaşabilmek açısından önem taşıyan temel sorun alanlarına yönelik bir yol haritası sunmaktadır. Bu çalışmada Tokat ilinin Türkiye ekonomisinin gelişim sürecine uyum göstermesi için ekonomik ve sosyal alanda yapılması gereken çalışmalar planlanmıştır.

Bu çerçevede, Onuncu Kalkınma Planı, Öncelikli Dönüşüm Programları, Orta Vadeli Program, Bakanlık Stratejik Planları ile Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi Bölge Planı Tokat ilinin ihtiyaç ve öncelikleri dikkate alınarak incelenerek aşağıda listesi sunulan 10 adet Sektörel eylem planı oluşturmuştur. Eylem planlarında yer alan faaliyetler birden fazla kurumun sorumluluk alanına giren ve kurumlar arası etkin koordinasyon gerektirecek şekilde tasarlanmış olup eylemler, eylemden sorumlu kuruluşlar tarafından eylemle ilgili kuruluşlarla koordinasyon halinde uygulamaya geçirecektir.

TOKAT İL SEKTÖREL EYLEM PLANLARI LİSTESİ

1. ALTYAPI ve ULAŞTIRMA EYLEM PLANI
2. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK EYLEM PLANI
3. ORMAN ve SU İŞLERİ EYLEM PLANI
4. EĞİTİM EYLEM PLANI
5. İSTİHDAM EYLEM PLANI
6. GÜVENLİK VE YEREL KAMU HİZMETLERİ EYLEM PLANI
7. KÜLTÜR ve TURİZM EYLEM PLANI
8. SAĞLIK EYLEM PLANI
9. SANAYİ ve TİCARET EYLEM PLANI
10. TARIM ve KIRSAL KALKINMA EYLEM PLANI

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'ne göre; sağlık, bireyin sadece hasta ve sakatlığının olmayışı değil; fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik hali olarak tanımlanır (DSÖ, 1948). Aynı zamanda İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde sağlığın bir "insan hakkı" olduğu vurgulanmaktadır.

Sağlıklı yaşam, bireylerde ortaya çıkabilecek ciddi hastalıklar ve erken ölüm ile ilişkili risk faktörlerini azaltan bir yaşam tarzı olarak tanımlanır. Sağlıklı yaşam biçimi, bireylerin sağlığını etkileyebilecek davranışlarını kontrol edebilmesi ve günlük aktivitelerini düzenlerken kendi sağlık durumuna uygun davranışları seçmesidir. Bu davranışları tutum haline dönüştüren bireyler, sağlıklı olma halini sürdürebildiği gibi, sağlık durumunu daha iyi bir seviyeye getirebilirler. Toplumdaki bireylerin yaşam kalitesi ve beklenen yaşam süresinin yükseltilmesi ile ekonomik, sosyal ve kültürel hayata bilinçli, aktif ve sağlıklı bir şekilde katılımlarının sağlanması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda erişilebilir, nitelikli, maliyet etkin ve sürdürülebilir bir sağlık hizmeti sunumu esastır.

Bu raporun amacı, Tokat ilinde sağlık sektörünün mevcut durumunun belirlenerek 2018-2023 yılları arasında sağlık sektöründe yapılması planlanan bazı eylemlerin ortaya konulmasıdır. Bu eylemlerin belirlenebilmesi için öncelikle Dünya'da ve Türkiye'de sağlık sektörünün güncel durumunu gösteren çalışma ve raporlar gözden geçirilmiştir.

İç ve dış paydaşlarla yapılan görüşmeler ve karşılıklı işbirliği içinde Tokat ilinde sunulan sağlık hizmetlerinin daha nitelikli hale getirilebilmesi ve sağlık hizmetlerinde kalitenin daha da artırılması için bazı öncelikli konularda fikir birliğine varılmıştır. Bunlardan başlıcaları kanser ve palyatif bakım hizmetleri, sağlık turizmi, bağımlıkla mücadele, sağlıklı yaşam, sağlık okuryazarlığı, yaşlı sağlığı, sağlık hizmetlerine daha kolay erişiminin sağlanması, sağlık insan gücü ihtiyacının giderilmesi, koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, sağlık çalışanlarının sağlığı, hasta memnuniyeti, sağlık kuruluşlarında kalite ve akreditasyon, KKKA Hastalığına karşı korunma ve vektör kenelerle mücadele edilmesidir.

Bu raporun hedefleri; Tokat ilinde sağlık hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilerek daha nitelikli hale getirilmesi, sağlıklı yaşam biçimi ile ilgili toplumsal farkındalığın artırılması, sağlık okuryazarlığı düzeyinin yükseltilmesi, sağlık hizmetlerine daha kolay erişiminin sağlanması, sağlık hizmetlerinde hasta ve çalışan memnuniyetinin artırılması, sağlık çalışanlarının kapasitesinin güçlendirilmesi ve sağlık kurumlarının fiziksel olarak iyileştirilmesidir.

2. Sağlık Sektörünün Mevcut Durumu

2.1. Global Gelişmeler

Türkiye’de sağlık sektörü; sağlık hizmetlerine erişebilirliğin artması ve olumlu ekonomik gelişmeler sonucunda artan satın alma gücü gibi etkenler ve son yıllarda sağlık sektörüne ilişkin gerçekleşen destekleyici gelişmelere paralel olarak büyümektedir. İlaç, hizmet sunumu, sigorta ve tıbbi cihazlar gibi alt sektörler bazında bakıldığında dünya genelinde önemli bir noktaya gelinmektedir. İdeal sağlık sistemi; erişilebilir, kaliteli, verimli ve sürdürülebilir olmalıdır. Sistem insan odaklı yaklaşımı esas alıp finansal hakkaniyeti gözetmelidir. Bireylerin ihtiyaç duydukları sağlık hizmetlerine yerinde ve zamanında hakkaniyetli şekilde erişimleri sağlanmalıdır. Bir sağlık sisteminde kalite, maliyet ve erişim olmak üzere üç temel boyut bulunmakta olup bu üç boyut eş dengeli olarak ön plana çıkmakta ve ideal bir sağlık sistemini oluşturmaktadır. Maliyet ve erişim kamu politikaları ile belirlenmekte, kalite ise diğer iki etmenden etkilenmektedir. Bu doğrultuda, sistemdeki bireylerin en kaliteli sağlık hizmetini aldığı, maliyetlerin en düşük seviyede tutulduğu, şirketlerin yatırımlarına geri dönüş sağlayabildiği ve erişimin sınırsız olduğu sistem ideal olarak kabul edilmektedir.

Türkiye Sağlık Programı 2023 hedefleri şunlardır;

1. Politika Belirleyici, Planlayıcı ve Denetleyici Bir Sağlık Bakanlığı
2. Sağlıklı Yaşam Kültürünün Geliştirilmesi
3. Sürdürülebilir Sağlık Finansmanı
4. İnsan Odaklı Sağlık Hizmet Sunumu
5. Nitelikli Sağlık Hizmetleri İçin Kalite ve Akreditasyon
6. Yetkin, Yeterli ve Motive Sağlık İnsan Gücü
7. Eğitim, Bilim ve Ar-Ge Kurumlarının Desteklenmesi
8. Sağlık Endüstrisinin Geliştirilmesi
9. Sağlık İçin Bilişim Sistemlerinin Entegre Yönetimi
10. Sağlık Turizmi
11. Çok Paydaşlı Sağlık Sorumluluğu

2.2. Türkiye’de Makro Ölçekli Yaklaşımlar

Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası’na göre, sağlık hizmetlerinin planlanma ve sunulmasından birinci derecede sorumlu kurum Sağlık Bakanlığı’dır. Anayasamızın 56. maddesine göre; Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünden tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

2000-2016 yılları arasında Türkiye’de genel demografik göstergeler incelendiğinde; nüfusun yaklaşık 80 milyona ulaştığı, kırsal nüfus oranının azalmakta olduğu, nüfusun yaklaşık dörtte birinin 0-14 yaş arasında olduğu, 65 yaş ve üzeri nüfus oranının artarak %8,3’e yükseldiği, kaba doğum hızı ve toplam doğurganlık hızında ise azalma olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1- Türkiye’de Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2000-2016

Gösterge Adı	2000	2013	2014	2015	2016
Toplam Nüfus (Bin)	67.803	76.667	77.695	78.741	79.814
Kırsal Nüfus Oranı (%)	40,8	13,3	12,8	12,4	12,1
Kentsel Nüfus Oranı (%)	59,2	87,6	87,2	87,6	87,9
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	29,8	24,6	24,3	24,0	23,7
65 Yaş Ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	5,7	7,7	8,0	8,2	8,3
Genç Bağımlılık Oranı(0-14Yaş)(%)	46,3	36,3	35,8	35,4	34,9
Yaşlı Bağımlılık Oranı(65+Yaş)(%)	8,8	11,3	11,8	12,2	12,3
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	55,1	47,6	47,6	47,6	47,2
Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	18,3	13,7	13,3	13,4	13,5
Kaba Doğum Hızı (‰)	21,6	17,0	17,5	17,0	16,5
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,3	4,9	5,1	5,2	5,3
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,5	2,1	2,2	2,2	2,1

Kaynak: Türkiye Sağlık İstatistikleri Yıllığı, 2016

Aralık 2017’de yayınlanan Türkiye’de Sağlık Sektörüne Genel Bakış Raporu’na göre; sağlık alanında öne çıkan tespitler ve öneriler şöyle özetlenebilir;

1-İstikrarlı ve büyüyen bir sağlık sektörü

- Türkiye’de sağlık harcamaları, 2009 yılından beri yılda %10 oranında istikrarlı şekilde büyümekte olup sektör dinamiklerinde çarpıcı bir değişiklik olmaksızın 2015 yılında 105 milyar TL’ye ulaşmıştır. Finansman kaynağına göre kamusal ve özel hizmet alanların toplam harcamalardaki payı, ödeme kurumları açısından istikrarlı bir ortamı gösterecek şekilde yılda %10’luk bir oranla artmaktadır. Finansman hedefine göre hizmet sunucularının yılda %14 oranında güçlü bir büyüme göstermesine karşılık, ilaç sektöründe yalnızca %4’lük büyüme olduğu belirtilmektedir.

2-Giderek artan sağlık harcamaları

- Türkiye’de sağlık harcamalarının GSYİH içindeki payı, ülkemizdeki yüksek büyüme potansiyelini gösterecek şekilde diğer OECD ülkelerine göre daha düşüktür.TUİK verilerine göre 2016 yıl sonu itibariyle Türkiye’de kamu ve özel cari sağlık harcamalarının GSYİH içindeki payı %4,3 iken, bu harcamaların OECD ülkeleri ortalaması ise %8,9 olup bize göre yaklaşık iki kat daha fazladır.

- Önümüzdeki yıllarda sağlık hizmetleri talebi, yaşlanan nüfus ve buna bağlı olarak hastalık yükünün daha kronik ve karmaşık hastalıklara kayması nedeniyle yükseleceği beklenmektedir. Türkiye'deki yaşlı ve yüksek risk taşıyan yaş grupları, sağlık harcamalarında artışı gösterecek şekilde yaş gruplarından daha hızlı şekilde büyümektedir. Türkiye'de nüfusun yaklaşık %8,3'ü 65 yaş ve üzerinde olup yaşlanan nüfusta kronik hastalıklar artmakta ve bu da sağlık hizmetleri talebinde potansiyel bir artışa işaret etmektedir. OECD ülkelerindeki sağlık personeli sayısı ve Türkiye'de mevcut üniversiteye giren öğrenci sayıları göz önüne alındığında, sağlık personeli başta olmak üzere sağlık hizmetlerinin arzının önümüzdeki 5-10 yıl içinde artması beklenmektedir. Türkiye'de 2016 yılsonu itibariyle toplam hekim sayısı 144 bin olup 2023'de bu sayının 200 bine ulaşacağı düşünülmektedir.

3-Sistemin ayrılmaz bir parçası olarak özel hizmet sunucuları

- Özel sağlık hizmet sunucuları sektörü, 2009 yılından bu yana yılda %13 oranında büyümekte olup toplam hizmet sunucu harcamalarında yaklaşık %25'lik istikrarlı bir pazar payı elde etmiştir. Özel sektörünün sağlık alanındaki genel olarak gelişme ve ilerlemeye önemli oranda katkı sağlaması nedeniyle Türkiye'de sağlık sektörünün vazgeçilmez bir parçası olduğu belirtilmekte olup özellikle de büyük hastane zincirleri sağlık sektörüne önemli oranda yatırım yapmaktadır.

4-İstikrarlı gidişatını koruyacak düzenleyici ortam

- Sağlık hizmetlerinin finansmanı açısından, sağlık düzenlemeleri 2009 yılından beri önemli bir değişiklik geçirmemiş olup bu durum, geri ödemede sabit bir ortama işaret etmektedir; ancak hizmet sağlayıcı paydaşların içinde bulunduğu sıkıntılar düşünüldüğünde geri ödeme politikasında bir revizyona ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Fiyatlandırma sistemindeki küçük değişikliklerle, sürdürülebilirliği bir miktar iyileştirmek için adımlar atılmıştır. Ancak değişen makro ve ekonomik ortam nedeniyle işlem bazında fiyat yükseltilmesi veya ödeme mekanizmasında bütünsel bir reform yoluyla SUT fiyatlarında bir artış beklenmektedir.

5-Özel hizmet sunucularında beklenen büyüme

- Yüksek gelir segmentinin daha da büyümesi beklenmekte olup bu durum, özel hizmet sunucuları için talep artışına işaret etmektedir. Tamamlayıcı sağlık sigortasının uygulamaya konulması, SGK anlaşmalı özel hizmet sunucuları için yalnızca ek talep yaratmakla kalmayıp katkı payı düzeylerini yükseltmelerine de yardım edecektir.
- Türkiye, sağlık turizmi için gelen hastalarda yıllık olarak %15'lik bir artış yaşamıştır. Maliyet ile hizmet kalitesi avantajının yanı sıra kamu ve özel sektör menfaati dikkate alındığında, sektörün daha da büyümesi beklenmektedir. Türkiye'deki sağlık turizmi sektörü, ziyaretçi sayısı açısından %15 oranında büyümekte ve özel hizmet sunucuları için önemli bir potansiyele işaret etmektedir. Türkiye, yüksek hizmet kalitesi ve maliyet avantajı nedeniyle sağlık turistlerinin ilgisini çekmek için iyi bir konumdadır.

6-Sağlık hizmet sunumunda yeni gelişmeler

- Türkiye'de birçok ilde Şehir Hastaneleri açılmaya başlamış olup genel hastane tablosuna önemli bir kapasite ekleyecek olmasına rağmen şehir hastanelerinin özel hizmet sunucuları üzerindeki asıl etkisi beklenen kaliteye, sağlık çalışanı istihdamına ve hasta davranışındaki değişikliklere bağlı olacaktır.

- Birinci basamak sağlık hizmetlerine yatırım yapılmaya devam edilmektedir ancak talebin birinci basamak sağlık hizmetlerine kaymasının sevk zincirinin uygulanmaya başlanması gibi yapısal değişikliklere bağlı olacağı belirtilmektedir.

Türkiye’de 2000’li yılların başlarından günümüze kadar sağlık sisteminin tarihsel gelişimine bakıldığında; 2002 yılı sonunda Türk sağlık sisteminin içinde bulunduğu durum, hizmet sunumundan finansmanına, insan gücünden bilgi sistemine kadar ilgili birçok alanda köklü değişikliklere gidilmesini gerekli kılmaktaydı. Bu çerçevede küresel gelişmeler göz önüne alınarak, ülkemizin sosyoekonomik gerçeklerine uygun, yapısal, planlı ve sürdürülebilir Türkiye modeli olan Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) hazırlanmıştır.

2003 yılından itibaren uygulanan SDP esas olarak sekiz başlık altında toplanmıştır;

1. Planlayıcı ve denetleyici Sağlık Bakanlığı
2. Herkesi tek çatı altında toplayan Genel Sağlık Sigortası
3. Yaygın erişimi kolay ve güler yüzlü sağlık hizmet sistemi,
  - a) Güçlendirilmiş temel sağlık hizmetleri ve aile hekimliği
  - b) Etkili, kademeli sevk zinciri
  - c) İdari ve mali özerkliğe sahip sağlık işletmeleri
4. Bilgi ve beceri ile donanmış, yüksek motivasyonla çalışan sağlık insan gücü
5. Sistemi destekleyecek eğitim ve bilim kurumları
6. Nitelikli ve etkili sağlık hizmetleri için kalite ve akreditasyon
7. Akılcı ilaç ve malzeme yönetiminde kurumsal yapılanma
8. Karar sürecinde etkili bilgiye erişim: Sağlık bilgi sistemi.

SDP “Stratejik Yönetim Modeli”nin en güzel örneklerinden biri olup günümüze kadar sevk zinciri dışında hemen hemen tüm alanlarda önemli gelişmeler sağlanmış ve sağlık alanında birçok uygulama hayata geçirilmiştir. Sevk zinciri uygulamasının da 2018 yılında başlatılması için çalışmalar sürdürülmektedir.

SDP çerçevesinde Türkiye Cumhuriyet tarihinde bir ilk olmak üzere 2010-2014 Stratejik Planı hazırlanmıştır. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası sağlık stratejileriyle ve Sağlık Bakanlığının yeniden yapılandırılması ile uyumlu 2010-2014 Stratejik Planı da revize eden 2013-2017 Stratejik Planı hazırlanmıştır. Sağlık Bakanlığı’nın 2018-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan hazırlıkları da devam etmekte olup Temmuz 2018 itibarıyla tamamlanması hedeflenmektedir.

Sağlık Bakanlığı’nın 2013-2017 Stratejik Planı’nda nihaî amaç; “Hakkaniyetli şekilde halkımızın sağlık düzeyini korumak ve iyileştirmek” olarak belirtilmektedir. Bunun için dört Stratejik Amaç ve 32 Hedef belirlenmiş olup bu amaç ve hedefler aşağıda sıralanmıştır;

Nihaî Amaç: Hakkanîyetli Şekilde Halkımızın Sağlığını Korumak ve İyileştirmek

Stratejik Amaç 1-Sağlığa yönelik risklerden birey ve toplumu korumak ve sağlıklı hayat tarzını teşvik etmek

Stratejik Hedef 1.1. Sağlıklı beslenme alışkanlıklarını geliştirmek, fiziksel aktivite düzeyini artırmak ve obeziteyi azaltmak

Stratejik Hedef 1.2. Tütün ile mücadeleyi sürdürmek, tütün maruziyeti ve bağımlılık yapıcı madde kullanımını azaltmak

Stratejik Hedef 1.3. Bireylerin kendi sağlığı üzerindeki sorumluluğunu artırmak için sağlık okuryazarlığını geliştirmek

Stratejik Hedef 1.4. Üreme sağlığı konusundaki farkındalığı artırmak ve sağlıklı davranışları teşvik etmek

Stratejik Hedef 1.5. Halkın sağlığını etkileyen acil durumların ve afetlerin sağlık üzerindeki etkisini azaltmak

Stratejik Hedef 1.6. İş sağlığını iyileştirerek çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek

Stratejik Hedef 1.7. Çevresel tehlikelerin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak

Stratejik Hedef 1.8. Sağlığı tüm politikaların merkezine alarak sağlığın sosyal belirleyicileri konusunda etkili eylemlerde bulunmak

Stratejik Hedef 1.9. Bulaşıcı hastalıklar ve risk faktörleriyle mücadele ve bunları izlemek

Stratejik Hedef 1.10. Bulaşıcı olmayan hastalıkların görülme sıklığını ve risk faktörlerini azaltmak ve izlemek

Stratejik Amaç 2. Birey ve topluma erişilebilir, uygun ve etkin sağlık hizmetleri sunmak

Stratejik Hedef 2.1. Sağlık hizmetlerinin kalitesini ve güvenliğini iyileştirmek

Stratejik Hedef 2.2. Anne, çocuk ve ergen sağlığını korumak ve geliştirmek

Stratejik Hedef 2.3. Koruyucu ve temel sağlık hizmetlerinin etkili kullanımını sağlamak

Stratejik Hedef 2.4. Acil sağlık hizmetlerine uygun ve zamanında erişimi sürdürmek

Stratejik Hedef 2.5. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin rolünü güçlendirerek hizmet entegrasyonunu ve devamlılığını iyileştirmek

Stratejik Hedef 2.6. Bulaşıcı olmayan hastalık komplikasyonlarını kontrol etmek ve azaltmak

Stratejik Hedef 2.7. Etkliliği ve güvenliği sağlamak için geleneksel, tamamlayıcı ve alternatif tıp uygulamaları ile ilgili düzenlemeleri güçlendirmek

Stratejik Hedef 2.8. Sağlıkta insan kaynaklarının dağılımını, yetkinliğini ve motivasyonunu iyileştirmeye devam etmek ve sağlıkta insan kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlamak

Stratejik Hedef 2.9. Sağlık altyapısının ve teknolojilerinin kapasitesini, kalitesini ve dağılımını iyileştirmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak

Stratejik Hedef 2.10. İlaçların, biyolojik ürünlerin ve tıbbî cihazların erişilebilirliği, güvenliği, etkinliği ve akılcı kullanımını sağlamak ve kozmetik ürünlerde güvenliliği tesis etmek

Stratejik Hedef 2.11. Sağlık hizmet sunumunun izlenmesi, değerlendirilmesi ve kanıta dayalı karar almak için sağlık bilgi sistemlerini geliştirmek

Stratejik Amaç 3. İnsan merkezli ve bütüncül yaklaşımla bireylerin sağlık ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap vermek

Stratejik Hedef 3.1. Bireyin kendi sağlığı ile ilgili kararlara aktif katılımını sağlamak için rolünü güçlendirmek

Stratejik Hedef 3.2. Bedensel, zihinsel, sosyal ya da ekonomik şartları sebebiyle özel ihtiyacı olan kişilerin uygun sağlık hizmetlerine daha kolay erişimini sağlayarak ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek

Stratejik Hedef 3.3. Sağlık hizmetlerinin finansmanında hakkaniyet sağlanmasına ve bireylerin finansal riskten korunmasına katkıda bulunmak

Stratejik Hedef 3.4. Bireylerin aldıkları sağlık hizmetinden ve sağlık çalışanlarının çalışma şartlarından duydukları memnuniyeti artırmak

Stratejik Amaç 4. Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına ve küresel sağlığa katkı aracı olarak sağlık sistemini geliştirmeye devam etmek

Stratejik Hedef 4.1. Hizmet kalitesinden taviz vermeden kanıta dayalı politikalarla sağlık sisteminin finansal sürdürülebilirliğini korumak

Stratejik Hedef 4.2. Sağlık sistemi performansını izlemek, sağlığa ve milli ekonomiye katkısını kanıtlarıyla ortaya koymak

Stratejik Hedef 4.3. Sağlık sisteminin öncelikli alanlarında araştırmayı, geliştirmeyi ve inovasyonu teşvik etmek

Stratejik Hedef 4.4. Sağlık sektörünün ekonomiye katkısını artırmak

Stratejik Hedef 4.5. Türkiye'de sağlık turizmini güçlendirmek

Stratejik Hedef 4.6. Küresel ve bölgesel sağlık politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında liderler arasında olmak

Stratejik Hedef 4.7. İşbirliği ve kalkınma yardımlarıyla küresel sağlığa katkı sağlamak

Sağlık Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı'nda GZFT Analizi sonuçlarına göre;

Güçlü Yönler

- Köklü bir kurum kültürünün ve kurumsallaşmış bir yapının olması
- Karar alma ve icra yetkisine sahip olması
- Kamuoyundaki olumlu imaj, idareye güven ve desteğin var olması
- Sosyal güvenlik reformunun yapılmış olması
- Sağlıkta Dönüşüm Programının başarılı bir sağlık politikası olarak devam etmesi
- Çalışanlarının nitelikli, eğitim düzeyi yüksek, uzman, etik değerleri benimsemiş, tecrübeli, yeniliğe açık, özverili ve ekip ruhuna sahip olması
- Çalışanlarına yönelik performans dayalı ek ödeme uygulanması
- Çağdaş yönetim tekniklerine ve teknoloji kullanımına açık olunması
- Tüm kamu/özel kurumların ulusal/uluslararası kuruluşlarla işbirliği imkânı olması
- Ülke dışı sağlık hizmetlerinin başarılı yürütülmesi

- Genel bütçe kaynakları yanında doğrudan sağlık hizmetlerinde kullanılan döner sermaye kaynaklarının bulunması
- Gayri Safi Yurt İçi Hâsıladaki (GSYİH) sağlık harcamalarının payının artması

Zayıf Yönler

- Sağlık personeli sayısının sağlık hizmet talebini ve kurumsal ihtiyacı karşılayamaması
- Güncel olmayan, uyumsuz, karmaşık ve yetersizliği giderilememiş mevzuatın varlığı
- Merkez teşkilatı birimlerinin fiziksel olarak tek çatı altında olmaması
- Yeniliklere ve değişime karşı zaman zaman direnç gösterilmesi
- Bürokratik işlemlerin azaltılmasına rağmen iş/işlemlerde istenen hıza ulaşılamaması
- Nüfus hareketleri ve kentleşmede yaşanan hızlı değişimler

Fırsatlar

- Ülkemizdeki istikrar ortamı
- Ülkemizin genç bir nüfusa sahip olması
- Artan milli gelir ile sağlık hizmetlerine ayrılacak kaynakların artması
- Çağdaş normlara uygun olarak Bakanlığın yeniden yapılanması
- Kamu Hastane Birliklerine geçilmesi
- Sağlıkta teşviki ve geliştirilmesi hizmetlerin yaygınlaşması
- Sağlık alanındaki istihdam kalitesinin artması
- Sağlık kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaşması
- Bilgi toplumuna dönüşümün hızlanması, Ar-Ge çalışmalarına verilen önemin artması
- Stratejik yönetim kavramına ilginin artması
- DSÖ Avrupa Politika çerçevesi Sağlık 2020 ile uyumlu politikaların yapılması
- Uluslararası kurum ve kuruluşlarla sıkı ilişkilerin olması
- Serbest sağlık bölgelerinin kurulmasına imkân verilmesi
- Sağlık turizminin gelişmesi

Tehditler

- Toplumda obezite oranının artması
- Toplam doğurganlık hızının düşmesi ve nüfusun yaşlanma eğilimine girmesi
- Bölgesel savaşlar ve siyasi istikrarsızlıklar, küresel ve/veya bölgesel ekonomik krizler
- Komşu ve yakın çevre ülkelerden kaynaklanabilecek sağlığa yönelik tehditler
- Nüfus hareketliliğinin artması ile salgın hastalıkların hızlı yayılabilmesi

- Mevcut olan hastalıklardaki beklenmeyen değişimler ile yeni tanımlanan veya öngörülemeyen hastalıkların ortaya çıkması
- Doğal afetler, çevresel tehditler

Sağlık Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı'nda hakkaniyete dayalı şekilde birey ve toplumu sağlık risklerinden koruma, insan odaklı sağlık hizmet sunumu ve iyi sağlık amaçlarına ulaşmak için belirlenen, ulusal kalkınma ve küresel sağlığa katkı sağlamasının hedeflendiği stratejik konular ise şunlardır:

A- Sağlıkta liderliği ve katılımcı yönetişimi geliştirmek

- Sağlıkta liderlik rolünü geliştirme
- Sağlık yönetimini geliştirme
- Sağlık ile sağlık dışı yönetişimi uyumlaştırma

B- Sağlıkla ilgili ortak politika öncelikleri üzerinde birlikte çalışmak

1) Hayat boyu sağlık yaklaşımıyla sağlığa yatırım yapmak ve bireyin rolünü güçlendirmek

- Sağlıklı kadın, anne ve bebek
- Sağlıklı çocuk ve ergen
- Sağlıklı yetişkin
- Sağlıklı yaşlı
- Hassas gruplar için sağlık
- Sağlıkta hakkaniyet
- Bireyin kendi sağlığı ile ilgili kararlara aktif katılımı

2) Önemli hastalık yükleri ile mücadele etmek

- Bulaşıcı olmayan hastalıklar
- Ruh Sağlığı
- Kazalar ve yaralanmalar
- Bulaşıcı Hastalıklar

3) İnsan odaklı sağlık sistemini, halk sağlığı kapasitesini ve acil duruma hazırlığı, sürveyansive müdahaleyi güçlendirmek

- Sağlık sistemleri, halk sağlığı hizmetleri, sağlık hizmetlerinin erişim ve kalitesi, sağlık kaynakları

4) Küresel halk sağlığını etkileyen acil durumlara hazırlık ve müdahale için Uluslararası Sağlık Düzenlemeleri çerçevesinde işbirliği yapmak

5) Sağlık için destekleyici ortamlar ve güçlendirilmiş toplumlar oluşturmak

- Fiziksel çevre, kentsel çevre, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları, sağlığın sosyal belirleyicileri, sürdürülebilir kalkınma

Türkiye'de Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) kapsamında sağlık alanında yürütülen başlıca plan ve programlar şöyle özetlenebilir;

- **Aile hekimliği uygulaması** ilk önce pilot olarak 2005 yılında Düzce’de başlamış olup 2011 yılı itibariyle tüm Türkiye’de aile hekimliğine geçilmiştir.
- 2 Kasım 2011’de **663 sayılı KHK** ile Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilat yapısı değişerek mevcut yapıya ek olarak merkez teşkilatında Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve Türkiye Kamu Hastaneler Kurumu, illerde ise İl Halk Sağlığı Müdürlüğü ve Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği kurulmuştur. Böylece illerde İl Sağlık Müdürlüğü, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü ve Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği’nden oluşan üçlü bir yönetim yapısına geçilmiştir.
- 25 Ağustos 2017’de **694 sayılı KHK** ile Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilat yapısı tekrar değişerek merkez teşkilatında Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü ve Kamu Hastaneler Genel Müdürlüğü, illerde ise İl Sağlık Müdürlüğü olmak üzere sağlıkta tek çatıya geçilmiştir.

24 Mayıs 2016 tarihinde açıklanan **65. Hükümet Programı’nda** sağlık alanındaki önemli hedefler içinde sağlık turizminde kapasiteyi artırmak, hastanelerdeki nitelikli yatak oranını artırmak, koruyucu hekimliği yaygınlaştırmak, evde sağlık hizmetlerini geliştirmek, biyoteknolojik ürünlerde yerli üretimi artırmak, milli aşı üretebilmek, kamu-özel ortaklığı modeli ile başlatılan şehir hastaneleri projelerini tamamlamak olduğu görülmektedir.

Onuncu Kalkınma Planında yer alan bazı Öncelikli Dönüşüm Programları sağlığa temas etmektedir. Bunlar, “Sağlıklı Yaşam ve Hareketlilik Programı”, “Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı”, “Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı”dır.

- “**Sağlıklı Yaşam ve Hareketlilik Programı**” ile sağlıklı beslenme, hareketli yaşam, gıda güvenilirliğinin ve ruh sağlığının geliştirilmesi, tütün kullanımı, alkol ve madde bağımlılığıyla mücadele hususlarının değerlendirilmesi, irdelenmesi ve bu konularda çözüm ve stratejilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.
- “**Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı**” ile son yıllarda sağlık alanında kaydedilen gelişmelere paralel olarak, dünyada yükselen pazar konumunda olan medikal turizm, termal turizm ve ileri yaş-engelli turizmi alanlarında Türkiye’nin hizmet kalitesinin yükseltilerek rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.
- “**Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı**” ile orta vadede yerli üretim kapasitesinin artırılması, AR-GE ve girişim ekosisteminin geliştirilmesi, uzun vadede yeni molekül geliştirebilen, daha yüksek katma değerli ilaç ve tıbbi cihaz üretebilen bir yapıya kavuşarak küresel değer zincirlerinde etkinliğin artırılması öngörülmektedir.

Orta Vadeli Planda (2017-2019) ise amaçların 65. Hükümet Programı ile uyumlu olduğu görülmekte olup özellikle sağlıkla ilgili öne çıkan bazı eylemler şöyle sıralanabilir:

- Program döneminde büyüme stratejisi; beşeri sermayenin geliştirilmesi, işgücü piyasasının etkinleştirilmesi, teknolojik ve yenilik geliştirme kapasitesinin artırılması, fiziki altyapının güçlendirilmesi, kurumsal kalitenin iyileştirilmesi şeklinde beş temel eksen üzerine oturmaktadır.
- Kamu kesiminde ve özel kesimde kurumsallaşmaya daha da önem verilecek; başta işgücü kalitesinin iyileştirilmesi olmak üzere kurumlarda verimliliği artıracak reformlara öncelik verilecektir.
- Katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine, gen kaynaklarının korunmasına, ıslah çalışmalarına, nanoteknoloji ve biyoteknolojiye yönelik çalışmalara öncelik verilerek, güdümlü projelerle tarım-sanayi-üniversite arasındaki işbirlikleri artırılabilecektir.

- Sanayide özel sektör önceliğinde, dışa açık, rekabetçi, yenilikçi, yüksek katma değer yaratan, Ar-Ge tabanlı ve çevreye duyarlı bir üretim yapısına dönüşüm hızlandırılacaktır. Bunun için; nitelikli istihdam altyapısı oluşturulacak, girişimcilik kapasitesi güçlendirilecek, ticarileşme ve markalaşma süreçlerinin işlerliği artırılacak, sağlık endüstrilerinin, kentleşme ve kentsel dönüşümde katma değer yaratan sektörlerin desteklenmesine önem verilecektir.
- Kamu alımları, Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine katkı sağlayacak; yeniliği, yerlileşmeyi, teknoloji transferini ve yenilikçi girişimciliği teşvik edecek şekilde kullanılacaktır.
- Başta ilaç ve tıbbi cihaz sektörleri olmak üzere yüksek teknolojlili ürünlerde kamu alım garantisine dayalı üretim yapılabilmesi için ürün bazlı yerli tedarik modelleri uygulanacaktır.
- Kadınlar ve engelliler başta olmak üzere, özel politika gerektiren grupların işgücüne ve istihdama katılımlarını artırmaya yönelik politikaların etkin bir şekilde uygulanmasına devam edilecektir.

2.3. Tokat İlinde Sağlık Sektörünün Mevcut Durumu

Toplumu oluşturan her bireyin sağlık hizmetlerine eşit şekilde ve ihtiyaç duyduğu her zaman yeteri kadar erişebilmesi bireylerin refahlarına ve beşeri sermayenin gelişmesine büyük katkı sağlamaktadır. Ülkemiz genelinde olduğu gibi bölgemizde de sağlık hizmetlerinin büyük bir kısmı merkezi yönetim tarafından sağlanmaktadır. Planlama ve uygulama faaliyetleri merkezi yönetim tarafından yapılmakta iken yerel yönetimler kadroların yerleştirilmesi ve veri toplanması gibi görevleri yerine getirmektedir. En büyük hizmet sağlayıcılar Sağlık Bakanlığı ve üniversitelerdir.

Tokat İli Sağlık Hizmetlerinin Sunumu (Mevcut Durum) İl merkezinde;

- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü
- Tokat İl Halk Sağlığı Laboratuvarı
- Merkez İlçe Toplum Sağlığı Merkezi (TSM)
- İl Ambulans Komuta Kontrol Merkezi
- 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonları
- KETEM (Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezi)
- Aile Sağlığı Merkezleri (ASM'ler) (İl geneli toplam 71 ASM, 199 AHB)
- Tokat Devlet Hastanesi (730 yatak)
- Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Tokat GOP Tıp Fakültesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi (601 yatak)
- Tokat GOP Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi
- Tokat Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi (150 yatak)
- Toplum Ruh Sağlığı Merkezi
- Özel Hastane, Özel Tıp Merkezi, Diyaliz merkezleri, Eczaneler vb.

İlçelerde;

- İlçe Sağlık Müdürlükleri (TSM'ler)
- İlçe Devlet Hastaneleri (Almus, Erbaa, Niksar, Reşadiye, Turhal, Zile)
- İlçe Entegre Devlet Hastaneleri (Artova, Başçiftlik, Pazar, Sulusaray, Yeşilyurt)
- 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonları
- ASM'ler (51 ASM, 133 AHB)
- Özel Sağlık Merkezleri, Diyaliz Merkezleri, Eczaneler vb.

Tablo 2- TR83 Bölgesi İllerinde Nüfus İle İlgili Bazı Demografik Göstergeler, Türkiye 2016

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı(%)	Kentsel Nüfus Oranı(%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı(%)	65 Yaş Üzeri Nüfus Oranı(%)	Genç Bağımlılık Oranı(0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı(65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı(%)
Amasya	326.351	38,8	61,2	19,2	13,8	28,6	20,5	49,1
Çorum	527.863	35,7	64,3	20,2	13,8	30,6	20,9	51,5
Samsun	1.295.927	4,7	95,3	20,8	10,6	30,4	15,5	45,9
Tokat	602.662	42,1	57,9	20,6	12,4	30,8	18,5	49,2
TÜRKİYE	79.814.871	12,1	87,9	23,7	8,3	34,9	12,3	47,2

Türkiye Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2016 verilerine göre; Tokat TR83 Bölgesindeki iller içinde Samsun ilinden sonra nüfusu en yüksek olan ikinci ildir. TR83 Bölgesinde %42,1 ile kırsal nüfus oranı en fazla olan ildir. 0-14 yaş nüfus oranı %20,6, 65 yaş üzeri nüfus oranı %12,4 ve toplam yaş bağımlılık oranı % 49,2'dir (Tablo 2).

Tablo 3- TR83 Bölgesi İllerinde Hastane ve Yatak Sayısı İle İlgili Bazı Göstergeler, Türkiye 2016

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiyeye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Oranı (Yoğun Bakım Yatakları Dahil Değildir)	10.000 Kişiyeye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı
Amasya	7	755	23,1	448	61	64,6	1,9
Çorum	16	1.532	29,0	716	203	53,9	3,8
Samsun	28	4.416	34,1	2.392	642	63,4	5,0
Tokat	15	1.810	30,0	1.275	234	80,9	3,9
TÜRKİYE	1.510	217.771	27,3	113.166	33.063	61,3	4,1

Tokat ilinde 15 hastane ve 1.810 hasta yatağı mevcuttur. TR83 Bölgesindeki iller içinde yatak sayısı en fazla olan il Tokat olup 10.000 kişiyeye düşen yatak sayısı 30, yoğun bakım yatak sayısı 234, 10.000 kişiyeye düşen yoğun bakım yatağı sayısı 3,9'dur (Tablo 3).

Tablo 4- TR83 Bölgesi İllerinde Aile Hekimliği ve 112 İstasyonları İle İlgili Göstergeler, Türkiye 2016

İl Adı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambülans Sayısı	112 Ambülans Başına Düşen Nüfus
Amasya	112	2.914	15	21.757	35	9.324
Çorum	182	2.900	26	20.302	60	8.798
Samsun	386	3.357	35	37.026	62	20.902
Tokat	196	3.075	26	23.179	56	10.762
TÜRKİYE	24.428	3.296	2.400	33.256	4.840	16.491

Tokat ilinde aile hekimi başına düşen nüfus Türkiye ortalamasına göre düşük olmakla birlikte, TR83 Bölgesinde ikinci sıradadır. 112 istasyon sayısı 26, 112 istasyon başına düşen nüfus 23.179, 112 ambülans sayısı 56 ve 112 ambülans başına düşen nüfus 10.762'dir (Tablo 4).

Tablo 5- TR83 Bölgesi İllerinde Sağlık Kuruluşlarına Başvurular İle İlgili Göstergeler, Türkiye 2016

İl Adı	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişi Başı Diş Hekimine Başvuru
Amasya	1.145.808	1.940.730	9,5	216.114	0,66
Çorum	1.478.915	2.859.757	8,2	319.487	0,61
Samsun	3.941.427	8.942.447	9,9	1.123.447	0,87
Tokat	1.388.727	7.718.065	8,5	446.631	0,74
TÜRKİYE	215.990.739	469.718.440	8,6	44.155.365	0,55

Tokat ilinde kişi başı hekime başvuru sayısı ortalaması 8,5 ve kişi başı diş hekimine başvuru sayısı ortalaması ise 0,74'tür. Tokat ilinde kişi başı hekime başvuru sayısı ortalaması Türkiye ortalamasına benzer olmakla birlikte, diş hekimine başvuru sayısı ortalaması ise Türkiye ortalamasından fazladır (Tablo 5).

Tablo 6- TR83 Bölgesi İllerinde Yatan Hasta, Ameliyat Sayısı ve Diğer Bazı Göstergeler, Türkiye 2016

İl Adı	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Amasya	36.184	164.199	11.851	59,6	4,5	47,9	3,1	22,7
Çorum	91.995	364.393	17.489	65,2	4,0	60,0	2,1	23,2
Samsun	277.893	1.299.165	104.432	80,6	4,7	62,9	1,1	26,7
Tokat	113.149	496.322	32.414	75,1	4,4	62,5	1,5	17,8
TÜRKİYE	13.452.686	54.150.918	4.772.229	68,1	4,0	61,8	1,9	19,5

Tokat ili yatan hasta, yatılan gün ve ameliyat sayısı açısından TR83 Bölgesindeki iller içinde Samsun'dan sonra ikinci sırada gelmektedir. Yatak doluluk oranı %75,1, ortalama kalış günü 4,4'dir. Tokat ilinde kaba ölüm hızı (%17,8) Türkiye'deki kaba ölüm hızı (%19,5)'na göre daha düşük olup TR83 Bölgesindeki iller içinde de kaba ölüm hızı en düşük olan ildir (Tablo 6).

Tablo 7- TR83 Bölgesi İllerinde Sağlık Personeli Sayıları, Türkiye 2016

İl Adı	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Amasya	187	202	1	390	76	127	746	348	843
Çorum	327	340	10	677	122	170	1.067	448	1.189
Samsun	1.397	735	418	2.550	410	480	3.168	1.063	3.288
Tokat	401	371	135	907	151	187	1.390	535	1.580
TÜRKİYE	78.620	43.058	23.149	144.827	26.674	27.864	152.952	52.456	144.609

Tokat ili doktor, diş hekimi ve diğer sağlık personeli sayısı açısından TR83 Bölgesindeki iller içinde Samsun ilinden sonra ikinci sırada gelmektedir (Tablo 7).

Tablo 8- Tokat İlinde Faaliyet Gösteren Kamu, Üniversite ve Özel Sağlık Kuruluşları

KURUM	İLÇELER	TOKAT
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ	İL AMBULANS SERVİSİ BAŞHEKİMLİĞİ	1
	KOMUTA KONTROL MERKEZİ	1
	A1 TİPİ 112 İSTASYONU	1
	A2 TİPİ 112 İSTASYONU	20
	B1 TİPİ 112 İSTASYONU	6
	DAL HASTANESİ (RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HST)	1
	DEVLET HASTANESİ	6
	E1 İLÇE HASTANESİ	1
	AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI MERKEZİ (ADSM)	1
	E2 İLÇE HASTANESİ	2
	E3 İLÇE HASTANESİ	3
	TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ	12
	AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ	73
	AİLE HEKİMLİĞİ BİRİMİ	199
	KÖY SAĞLIK EVİ	122
	KETEM	1
	SİGARA BIRAKMA POLİKLİNİĞİ	1
	SAĞLIKLI YAŞAM MERKEZİ	1
	TOPLUM RUH SAĞLIĞI MERKEZİ	1
	VEREM SAVAŞ DİSPANSERİ	1
HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	1	
ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE HASTANESİ	1
	DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ	1
ÖZEL	ECZANE(SERBEST)	160
	ÖZEL HASTANE	1
	ECZA DEPOSU	3
	KOZMETİK ÜRETİM YERİ	1
	BİTKİSEL DROG SATIŞ MERKEZİ	25
	MEDİKAL GAZ ÜRETİM YERİ	1
	OPTİK VE FENNİ GÖZLÜKÇÜ	42
	GÖRÜNTÜLEME MERKEZİ	1
	İŞİTME CİHAZI SATIŞ VE UYG. MERKEZİ	14
	ORTEZ VE PROTEZ UYG. MERK.	2
	TIBBİ CİHAZ SATIŞ MERKEZİ	32
	POLİKLİNİK (ÖZEL AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI POLİKLİNİĞİ)	2
	DİŞ PROTEZ LABORATUVARI	4
	TAM ZAZAMLI MUAYENEHANE (UZMAN HEKİM)	10
	TAM ZAZAMLI MUAYENEHANE (PRATİSYEN HEKİM)	3
	TAM ZAZAMLI MUAYENEHANE (DİŞ HEKİMİ)	32
	TIP MERKEZİ	2
ÖZEL DİYALİZ MERKEZİ	3	

Yapılan değerlendirmelerde Tokat İl Sağlık Müdürlüğü GZFT Analiz sonuçlarına göre;

Güçlü Yönler

- İl Sağlık Müdürlüğü'nün güçlü bir bilgi işlem donanımına sahip olması
- Teknolojik gelişmelerin sağlık hizmetlerine yansması
- Genel bütçe kaynakları yanında döner sermaye kaynaklarının olması
- Sağlıkta dönüşüm programının başarılı şekilde hayata geçmiş olması
- Sağlık Bakanlığı tarafından merkezdeki bazı yetkilerin taşraya (illere) devredilmiş olması
- İlimizde Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi bünyesinde AMATEM ünitesinin faal durumda olması
- Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) Hastalığı için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hastanesi'nin bölge merkezi referans hastane olması
- Sağlık personeline yönelik şiddet durumunda Beyaz kod sisteminin uygulanması
- Nitelikli ve özverili çalışanlara sahip olunması
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinin ilimiz sağlık hizmetlerine önemli oranda katkı sağlaması
- İl Ambulans Servisi'nde bulunan paletli ambulanslar sayesinde kış şartlarında hastaya ulaşımın başarıyla sağlanması
- Acil Sağlık Hizmetleri'nde çalışan personelin hizmet içi eğitimlerinin başarılı şekilde sürdürülmesini sağlayan donanımlı bir ekibe sahip olunması
- Çalışanlara yönelik performansa dayalı ek ödeme uygulanması

Zayıf Yönler

- Bazı alanlarda sağlık personeli sayısının sağlık hizmet talebini ve kurumsal ihtiyacı karşılayamaması
- Bazı branşlarda uzman hekim sayısının yetersiz olması ve bazı branşlarda yan dal uzmanı olmaması
- Personel Dağılım Cetveli (PDC)'deki personel sayısının bazı 112 Acil Sağlık istasyonlarında yetersiz olması
- İlçe sağlık müdürlükleri ve acil sağlık hizmetlerinde görev yapan hekimlerin çoğunluğunun meslekte yeni olması ve zorunlu hizmet ve Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) gibi nedenlerden dolayı görev değişikliklerinin sık olması

Fırsatlar

- Sağlık hizmetlerinin organizasyonunda tek çatıya geçilerek ildeki sağlık hizmetlerinin koordinasyonunun tek merkezden yapılması
- Sağlık turizminin ülke genelinde gelişmesi ve ilimizde sağlık turizminin gelişmesine katkı sağlayacak imkanların olması
- Gelişen sağlık teknolojisine Sağlık Bakanlığı'nın hızla uyum sağlayarak tüm sağlık kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaşması
- Sağlık Bakanlığı'nın Sağlıkta Dönüşüm Programını başarıyla gerçekleştirmesi
- Sivil Toplum Kuruluşları'nın güçlenmesi ve sağlık alanına ilgi duymaları
- Sağlık alanında yapılan yeni yatırımlar
- Toplumda sağlık bilincinin zamanla yükselmesi
- Sağlık turizmi açısından değerlendirilebilecek zengin termal kaynakların olması

Tehditler

- Sağlıkta tek çatıya dönülmesi sonrasında kurumların birleşmesi nedeniyle oluşan yeni yapılanma sonucu personeldeki motivasyon eksikliği
- Yeni atanan personelin mesleki bilgi ve beceri yetersizliği
- Sağlık mevzuatının çok sık değişmesi
- Çalışanlara yönelik şiddet olayları
- Hizmet binası güvenliklerinin yetersiz olması (Özellikle 112 Acil Sağlık ve Kurtarma İstasyonları)
- KKKA Hastalığı ile ilgili ilimizde Enfeksiyon Hastalıkları uzmanı hekim sayısının yetersiz olması
- KKKA Hastalığı ile ilgili tanı testleri analizi için ilimizde referans laboratuvar olmaması
- İlimizin deprem riskinin yüksek olduğu iller arasında olması

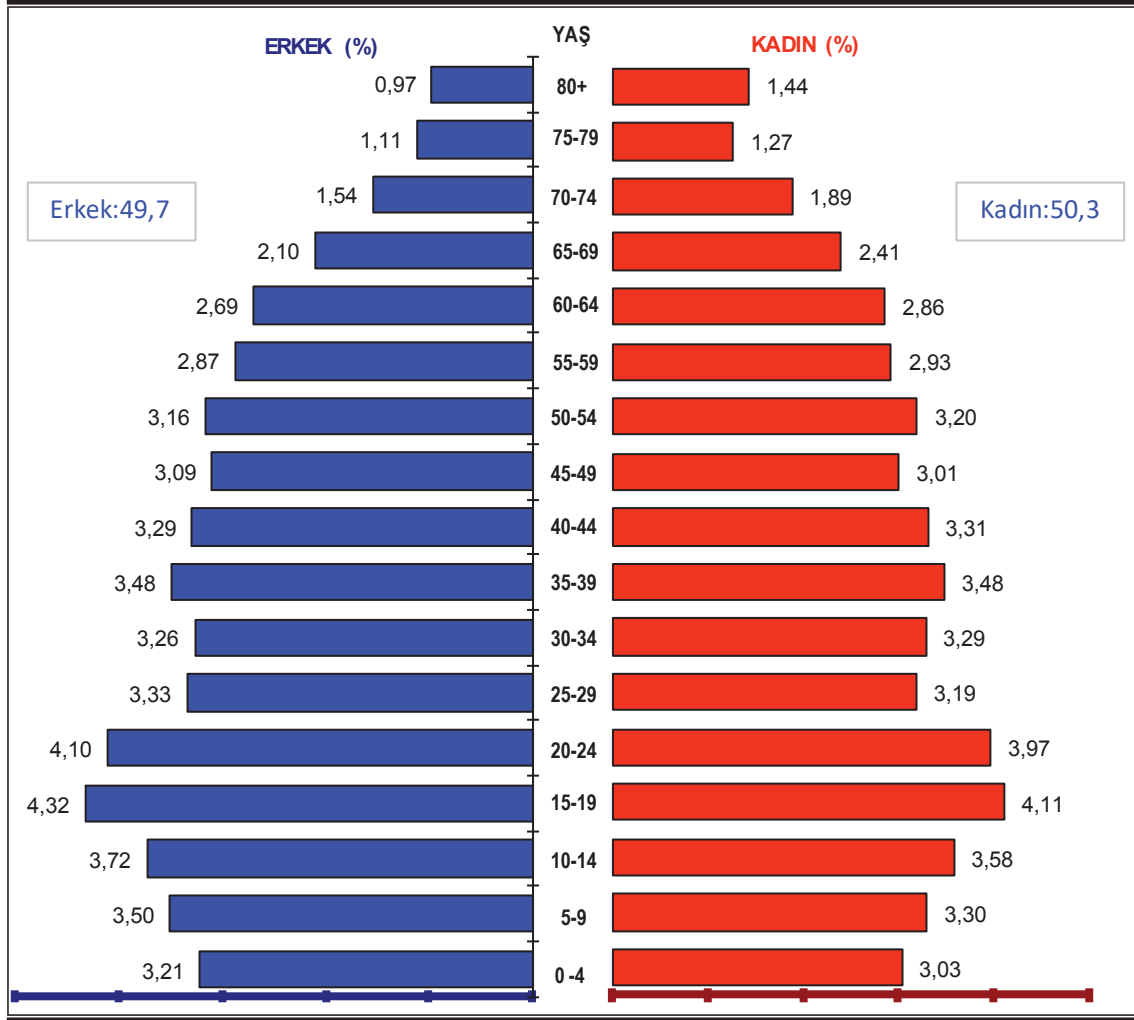
Tokat İli sağlık sektörü açısından bazı özelliklere göre değerlendirilecek olursa;

- **Nüfus Büyüklüğü ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**

Tokat ili 2017 yılı nüfusu 602.086 olup %49,7'si erkek, %50,3'ü kadındır. 2017 yılı itibariyle nüfus büyüklüğü açısından Türkiye'de 34. sırada olan Tokat, TR83 Bölgesi'nin ikinci büyük ili konumundadır. Nüfus yoğunluğu TR83 ortalamasının altındadır.

Tokat ilinde 0-14 yaş grubu oranı (%20,3) Türkiye oranından (% 23,6) daha az ve 65 yaş üzeri grubun oranı (%12,7) ise Türkiye ortalamasından (%8,5) daha fazladır. Genç nüfus oranı Türkiye ortalamasının altındayken yaşlı nüfus oranı ilimizde daha yüksektir.

Tablo 9- Tokat İli "2017 Yılı Nüfus Piramidi (2017 Yılı TÜİK Nüfusuna Göre)

Kaynak: Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistik Yıllığı, 2017

• Aile Hekimi Uygulamalarının Durumu

Temel sağlık hizmetlerine ulaşılabilirliği artırmak amacıyla Aile Hekimliği Uygulaması 2005 yılında başlamış olup, bölge illerinden Samsun ve Amasya 2007 yılında ve Çorum ise 2008 yılında aile hekimliği kapsamına alınan illerden olmuştur. 13 Aralık 2010 tarihi itibarı ile 81 ilde aile hekimliği uygulamasına geçildiğinden tüm sağlık ocakları kapatılmıştır. Aile sağlığı merkezleri bir veya daha fazla aile hekimi ile aile sağlığı elemanlarınca aile hekimliği hizmetinin verildiği sağlık kuruluşları olarak hizmet vermektedirler. Toplum sağlığı merkezleri ise sağlıklı ilgili risk ve sorunları belirleyen, çözülmesi için planlama çalışmaları yapan ve uygulayan, bölgesinde bulunan sağlık kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlayan kuruluşlar olarak kurulmuşlardır. İlimizde aile hekimi sayısı 2017 yılında 199 ve 10.000 kişi başına düşen aile hekimi sayısı 2,9 olmuştur.

• Anne Ölüm Oranı ve Bebek Ölüm Hızları

Anne ölümü; DSÖ tarafından gebeliğin herhangi bir döneminde ve doğumdan (veya gebeliğin bitiminden) sonraki 42 gün içerisinde gebeliğe bağlı nedenlerle meydana gelen ölümler olarak tanımlanmaktadır.

2002 yılında Türkiye’de anne ölüm oranı yüz bin canlı doğumda 64 iken, 2017’de 14,4’e gerilemiştir. Tokat ilinde 2013 yılında yüz binde 25,0 olan Anne ölüm oranı 2017’de yüz binde 28,2 olarak saptanmıştır (Tablo 10).

Bebek ölüm hızı; bir toplumda bir yılda canlı doğup bir yaşını tamamlamadan ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranını vermektedir. Bebek ölümlerinde annenin gebeliği sırasında sağlıklı beslenmesi, sağlık kontrollerinin yapılması, sonrasında da anne ve çocuğun sağlık durumu ve sağlık hizmetlerine erişimleri, aşıların düzenli yapılması gibi unsurlar önem taşır. Bebek ölüm hızı Türkiye’de olduğu gibi Tokat’ta da son yıllarda azalmaktadır (Tablo 10).

2016 yılında Tokat Valiliği başkanlığında, Halk Sağlığı Müdürlüğü koordinasyonunda; Tokat Belediye Başkanlığı, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi, İl Sağlık Müdürlüğü, Tokat Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği, çeşitli Kamu Kurum ve Kuruluşları, Özel Sağlık Kuruluşu, Siyasi Parti Kadın Kolları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının katılımıyla “Tokat İli Anne ve Bebek Ölümleri İle Mücadele Çalıştayları” gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda dokuz ayrı başlıkta çalıştaylar yapılarak 2017 yılı Eylem Planları oluşturulmuştur.

Tablo 10- Tokat ve Türkiye’de Anne Ölüm Oranı ve Bebek Ölüm Hızları, 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Tokat İli Ölen Anne Sayısı	2	2	1	1	2
Tokat İli Anne Ölüm Oranı (Yüz binde)	25,0	25,0	13,8	14,1	28,2
Türkiye Anne Ölüm Oranı (Yüz binde)	15,9	15,2	14,7	14,7	14,4
Tokat İli Ölen Bebek Sayısı	75	81	74	71	58
Tokat İli Bebek Ölüm Hızı (Binde)	9,4	10,1	8,3	7,2	5,8
Türkiye Bebek Ölüm Hızı (Binde)	7,8	7,6	7,6	7,3	7,3

Kaynak: İl Sağlık Müdürlüğü, Sağlık İstatistik Verileri, 2017

- **Kronik Hastalıklarla Mücadele**

Kronik hastalıkların hem mortalite ve morbitite oranlarının yüksek olması hem de ülke ekonomisine büyük yük getirmesi nedeniyle koruyucu hekimlik ilkeleri ile hastaların erken tanı ve tedavi yönünden bilinçlendirmesi oldukça önemlidir. İlimizde Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyeleri ve Halk Sağlık Müdürlüğü işbirliği içinde Mart-Eylül 2013 tarihleri arasında yürütülen toplum tabanlı ve kesitsel nitelikteki Tokat İli Erişkinlerde Kronik Hastalık Prevalans (TEKHAP) Çalışması’na Tokat il merkezi ve tüm ilçelerindeki Aile Hekimliği Birimi (AHB)’nden %50 örnekleme seçilen 85 AHB (52’si kentsel, 33’ü kırsal)’ye kayıtlı 20 yaş ve üzeri nüfustaki 2428 kişi dahil edilmiştir. Bu çalışma ile Türkiye genelinde sık görülen bazı kronik hastalığın ilimizdeki mevcut durumunu tespit ederek bu hastalıklarda tanı, tedavi korunmaya yönelik politikalar geliştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çalışma sonuçlarına göre Türkiye’de erişkinlerde en sık görülen kronik hastalık olan hipertansiyon prevalansının ilimizde %38,8 (kadınlarda %43,3, erkeklerde %33,3) olduğu, hipertansiyon farkındalık oranının %66,4 olduğu ve üç kişiden ikisinde hipertansiyonun kontrol altında olmadığı saptanmıştır.

Diabetes mellitus prevalansı %17,2 (kadınlarda %19,4, erkeklerde %14,3) bulunmuş olup; diyabetik bireylerin %85,8'inin hastalığın farkında olduğu tespit edilmiştir. Metabolik sendrom prevalansı %20,7 (kadınlarda %26,2, erkeklerde %14) olarak saptanmıştır. Tokat'ta hipertansiyon ve diabetes mellitus prevalansı Türkiye verilerine göre daha yüksek olarak bulunmasına karşılık Tokat il genelinde metabolik sendrom prevalansının Türkiye geneline göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

- **KKKA Hastalığı İle Mücadele**

Tokat ilinin de içinde bulunduğu Kelkit Vadisi'nde bulunan illerde Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı (KKKA) seroprevalansı yüksek olup 2016 yılı itibarıyla İnsidans Hızı (100.000'de) Türkiye ortalamasının üzerinde olan illerden bazıları sırasıyla Erzurum, Tokat, Sivas, Erzincan, Çorum, Yozgat, Gümüşhane, Amasya, Artvin olarak sayılabilir.

Türkiye'de KKKA Hastalığı kesin vakalarının ve ölümlerinin yıllara göre dağılımı (2013-2017) Tablo 5.3.9'da belirtilmiş olup Türkiye genelinde KKKA Hastalığı morbidite ve mortalite hızlarının yıllar içinde azalmakta olduğu görülmektedir. Tokat ilinde KKKA Hastalığı kesin vaka sayıları ise 2013'de 209, 2014'de 217, 2015'de 158, 2016'da 68 ve 2017'de 56 olarak saptanmış olup Türkiye geneline benzer şekilde ilimizde de vaka sayıları yıllar içinde azalmaktadır.

Tablo 11- Türkiye'de KKKA Kesin Vaka ve Ölümlerinin Dağılımı, 2013-2017

Yıllar	Vaka Sayısı	Morbidite Hızı (Yüz Binde)	Ölüm Sayısı	Mortalite Hızı (Yüz Binde)
2013	910	1.19	37	0.48
2014	967	1.24	44	0.57
2015	718	0.91	29	0.37
2016	432	0.54	16	0.20
2017	343	0.42	16	0.20

Kaynak: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/zoonotikvektorel-kkka/zoonotikvektorel-kkka-istatistik> İl Sağlık Müdürlüğü, 2017 Yılı Sağlık İstatistik Verileri

TR83 Bölgesindeki iller içinde KKKA İnsidans Hızının 2013-2017 yılları arasındaki dağılımı Tablo 5.3.10'da belirtilmiştir. KKKA İnsidans Hızı tüm yıllarda en sık Tokat ilinde olup daha sonra sırasıyla Çorum, Amasya ve Samsun illeri gelmektedir.

Tablo 12- TR83 Bölgesi İllerinde KKKA İnsidans Hızı Yıllara Göre Dağılımı, 2013-2017

İl Adı	2013	2014	2015	2016	2017
Amasya	7.14	9.32	6.8	4	3.9
Çorum	10.52	14.79	9.3	4.5	4.5
Samsun	1.9	2.13	2.2	0.5	0.4
Tokat	34.91	36.63	26.8	11.3	8.1

Kaynak: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/zoonotikvektorel-kkka/zoonotikvektorel-kkka-istatistik> İl Sağlık Müdürlüğü, Sağlık İstatistik Verileri

KKKA Hastalarının Takip ve Tedavisi İçin TR83 Bölgesi illeri içinde Tokat ilimiz ve komşu illerimiz içinde Samsun ili "Bölge Merkezi" konumundadır. Ancak KKKA Referans Laboratuvarları Türkiye genelinde sadece Samsun, Yozgat, Erzurum ve Ankara'da vardır. Tokat ilimizde KKKA numuneleri Orta ve Doğu Karadeniz illeri ile birlikte KKKA Referans Laboratuvarı olarak Samsun Halk Sağlığı Laboratuvarına gönderilmektedir.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde KKKA Referans Laboratuvarı kurulmuş olması numunelerin Samsun iline gönderilmeden ilimizde değerlendirilebilmesi imkanını sağlayarak KKKA Hastalığının tanı ve tedavisinde kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca İl Sağlık Müdürlüğü'nce Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile işbirliği içerisinde KKKA Hastalığı ile mücadele konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye genelinde hastalığın endemik olduğu illerde KKKA Hastalığı'nın vektörü olan kenelere yönelik yürütülen Hayvan İlaçlama Çalışması ilimizde de yürütülmektedir.

- **Kanser ve Palyatif Bakım Hizmetleri**

Kanserler başta olmak üzere hayatı tehdit eden tüm hastalıklarla karşılaşan hastaların yaşam süresi boyunca yakınları ile birlikte yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik girişimler giderek daha önemli hale gelmektedir. Bu yaklaşımları bütüncül olarak kapsayan palyatif bakım hizmetleri ülkemizde göreceli olarak yeni olmakla birlikte belirgin olarak artmaktadır. Türkiye'de bu hizmetler günümüzde birçok merkezde etkin olarak yürütülmektedir.

İlimizde de Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Tokat Devlet Hastanesi ve ilçe hastanelerinde palyatif bakım hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi için üniversite hastanesi, devlet hastaneleri, evde bakım birimleri ve birinci basamak sağlık kuruluşları arasındaki koordinasyon güçlendirilmeli, hasta ve hasta yakınlarına en iyi palyatif bakım hizmetlerini sunabilmek amacıyla ilimize özgü kültürel özellikler de dikkate alınarak hizmetler planlanmalı ve belediyeler ile STK'ların da desteklerinin artarak devam etmesi sağlanmalıdır.

- **Sağlık Turizmi**

2014-2018 dönemini kapsayan 10.Kalkınma planında Türkiye'de sağlık turizminin geliştirilmesi için 25 öncelikli dönüşüm programı ele alınmış, bu kapsamda termal turizmde 100 bin yatak, 1.500.000 yabancı turist, 3 milyar dolar gelir, medikal turizmde Dünyada ilk 5'e girmek hedeflenmiştir. Tokat ili sağlık turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Pazar ilçesinde bulunan Ballica Mağarası Türkiye'nin 28 jeolojik miras alanından biridir ve önemli bir turistik potansiyel taşımaktadır. Ballica mağarası, 3.4 milyon yıl önce oluşmaya başladığı sanılan ve oluşum süreci halen devam eden, ülkemizin ve dünyanın en önemli mağaralarından birisidir. Sulusaray ilçesi de kırsal nüfusun ağırlıkta olduğu bir ilçedir. Sulusaray Kaplıcası suyu sıcaklığı 55°C'dir. Sulusaray'da bulunan termal altyapının değerlendirilmesi, termal kaynakların sağlık turizmi açısından kullanılabilmesi ile ilgili çalışmalar yapılması gereklidir.

- **Sağlık Kurumları ve Sağlık Personeli Sayıları**

İlimizde sağlık kuruluşu olarak 1 üniversite hastanesi, 1 diş hekimliği fakültesi hastanesi, 1 özel hastane, merkez ve ilçelerde olmak üzere 7 devlet hastanesi, 1 dal hastanesi, 5 entegre devlet hastanesi, 1 Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi, 27 adet 112 acil sağlık hizmetleri istasyonu vardır. Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında ilimiz genelinde 73 aile sağlığı merkezi, 199 aile hekimliği birimi, 17 toplum sağlığı merkezi, 122 köy sağlık evi bulunmaktadır. İlimizde dal hastanesi konumunda olan Dr. Cevdet Aykan Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi ve bağımlılıkla mücadelede aktif rol oynayan AMATEM birimi ile Toplum Ruh Sağlığı Merkezi mevcut olup bu alandaki ihtiyacı önemli ölçüde karşılamaktadır. İlimiz sağlık hizmetlerine önemli oranda katkı sağlamakta olan Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi bünyesinde yer alan Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulları (Tokat, Erbaa, Turhal), Palyatif Bakım Uygulama ve Araştırma merkezi gibi birimler bulunmaktadır.

Tokat Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu bünyesinde bu yıl öğrenci alınacak olan Ağız ve Diş Sağlığı Bölümü ile Ameliyathane Hizmetleri, Patoloji Laboratuvar Teknikleri ve Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Bölümleri bu alandaki teknik personel ihtiyacının karşılanmasına yönelik önemli bir gelişmedir.

İlimizde Göğüs Hastalıkları Hastanesi, Onkoloji Tanı ve Tedavi Merkezi, Çocuk Diş Hastanesi gibi sağlık kuruluşlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Artova, Başçiftlik, Pazar, Sulusaray ve Yeşilyurt'ta Entegre İlçe Hastanesi olup buralarda ana branşlarda uzman hekim olmadığı için vatandaşlar uzman hekim muayenesi için büyük ilçelere gelmek zorunda kalmaktadırlar. İlimizde Kadın Doğum, Beyin Cerrahi ve Çocuk Cerrahi gibi bazı branşlarda uzman hekim sayısının yetersiz olması, özellikle de KKKA Hastalığı ile ilgili ilimizde Enfeksiyon Hastalıkları uzmanı hekim sayısının yetersiz olması ve bazı branşlarda yan dal uzmanı olmaması (çocuk kardiyolojisi, çocuk nefrolojisi, çocuk hematolojisi, erişkin hematoloji vb.) nedeniyle bu alanlarda sağlık personeli sayısı sağlık hizmet talebini ve kurumsal ihtiyacı karşılayamamaktadır.

3. Paydaş Analizi

- Tokat Valiliği
- İl Sağlık Müdürlüğü
  - İl Sağlık Müdürlüğü'ne Bağlı Sağlık Kuruluşları:
    - Dr. Cevdet Aykan Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi
    - Tokat Devlet Hastanesi
    - Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
    - Tokat 112 İl Ambulans Servisi Başhekimliği
    - İlçe Sağlık Müdürlükleri
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi
  - Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi
  - Tıp Fakültesi
  - Diş Hekimliği Fakültesi
  - Sağlık Bilimleri Fakültesi
  - Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi
  - Erbaa Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
  - Turhal Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
- Özel Sağlık Kuruluşları
- Tokat Belediyesi
- Milli Eğitim Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- Sivil Toplum Kuruluşları
  - Tokat Tabip Odası
  - Tokat Eczacılar Odası
  - Tokat Aile Hekimleri Derneği
  - Yeşilay Derneği Tokat Şubesi

4. Çalışma Yöntemi

Tokat ili sağlık eylem planının hazırlanması amacıyla akademik moderatör olarak Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Öğretim Üyesi Rıza ÇİTİL, koordinatör kurum yetkilisi olarak Tokat İl Sağlık Müdürü Op. Dr. Hacı Ahmet SÜMBÜL ve koordinatör kurum görevlileri olarak da Sağlık, Acil Sağlık, İlaç ve Tıbbi Cihaz Hizmetleri Başkan Yardımcısı Dr. Cihat ZÜLFÜOĞULLARI ile İlaç, Tıbbi Cihaz, Özel Sağlık, Sağlığın Geliştirilmesi ve Eğitim Sorumlusu Uzman Canan DOĞAN görevlendirilmiştir.

Tablo 13- Tokat İli Sağlık Eylem Planı Hazırlık Aşamaları

Tokat ili sağlık eylem planı hazırlık aşamaları		
	Gerçekleştirilen Faaliyetler	Tarih
1. Aşama	<ul style="list-style-type: none"> ○ Literatür Tarama ○ Paydaş (İç ve Dış Paydaşlar) Analizi ○ Şablon Oluşturma ○ Çalışma Takvimi Oluşturma	Ocak 2018
2. Aşama	<ul style="list-style-type: none"> ○ Paydaş Görüşmeleri ve Toplantılar ○ Kurum Ziyaretleri	Şubat - Mart - Nisan 2018
3. Aşama	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eylem Planı Taslağının Oluşturulması	Nisan- Mayıs 2018
4. Aşama	<ul style="list-style-type: none"> ○ Yönetim Sunumu ○ Gözden Geçirme	8 Mayıs 2018 9-30 Mayıs 2018
5. Aşama	Nihai Eylem Planı	31 Mayıs 2018

Tokat ili sağlık eylem planının hazırlık aşamasında mevcut durum analizi için yapılan literatür taramasında ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki bazı plan ve raporlar incelenmiştir. Bunlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir;

- Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)
- Onuncu Kalkınma Planı 2018 Yılı Programı
- Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023
- 2014-2018 Öncelikli Dönüşüm Programları
- Sağlıkta Dönüşüm Programı
- Sağlıklı Yaşam ve Hareketlilik Programı
- Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı
- Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı
- Orta Vadeli Program (2017-2019)
- Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 2014-2023
- Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Eylem Planı (2014-2018)
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı 2015 Tokat İli Sosyal Analizi
- 65.Hükümet Programı
- 2017 Yılı Yatırım Programı
- Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi (YHGP) (2006-2023)

- Sağlık Bakanlığı Stratejik Planı (2014-2018)
- 2018 Yılı Sağlık Bakanlığı Bütçe Sunumu
- Sağlık Bakanlığı Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı (2011-2023)
- Ulusal Sağlık AR-GE Eylem Planı
- Sağlık Bakanlığı 2016 Sağlık İstatistikleri Yıllığı
- Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi Stratejik Planı (2014-2018)
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü 2017 Faaliyet Planı
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü İstatistik Yıllıkları (2014, 2015, 2016, 2017)
- Tokat İli Anne ve Bebek Ölümleri İle Mücadele Çalıştay Raporu ve Eylem Planı
- Tokat İli Uyuşturucu İle Mücadele Çalıştay Sonuç Raporu ve Eylem Planı
- Tokat İli Erişkinlerde Kronik Hastalık Prevalans Çalışması (TEKHAP) Ön Bulgular
- Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi Palyatif Bakım Çalıştay Raporu

Çalışma Grubu ve Paydaşların Listesi:

Çalışma Grubu:

- **Akademik Moderatör;** Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
- **Koordinatör Kurum Yetkilisi;** İl Sağlık Müdürü
- **Koordinatör Kurum Görevlileri;**
  - Sağlık, Acil Sağlık, İlaç ve Tıbbi Cihaz Hizmetleri Başkan Yardımcısı
  - İlaç, Tıbbi Cihaz, Özel Sağlık, Sağlığın Geliştirilmesi ve Eğitim Sorumlusu

Paydaşlar:

- **İl Sağlık Müdürlüğü**

Başkanlıklar:

- Sağlık, Acil Sağlık, İlaç ve Tıbbi Cihaz Hizmetleri Başkanlığı
- Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığı
- Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı
- Personel ve Destek Hizmetleri Başkanlığı

İl Sağlık Müdürlüğü'ne Bağlı Sağlık Kuruluşları:

- Tokat Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi
- Tokat Devlet Hastanesi
- Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
- Tokat 112 İl Ambulans Servisi Başhekimliği
- İlçe Sağlık Müdürlükleri

- **Gaziosmanpaşa Üniversitesi**
  - Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi
  - Tıp Fakültesi
  - Diş Hekimliği Fakültesi
  - Sağlık Bilimleri Fakültesi
  - Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi
  - Erbaa Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
  - Turhal Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
- **Özel Sağlık Kuruluşları**
  - Özel Hastane (Medikal Park)
  - İş Sağlığı ve Güvenliği Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (AÇEL)
- **Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar)**
  - Tokat Tabip Odası
  - Tokat Eczacılar Odası
  - Tokat Aile Hekimleri Derneği
  - Yeşilay Derneği Tokat Şubesi

Diğer Paydaşlar:

- İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü
- Tokat Belediyesi
- Gençlik ve Spor Müdürlüğü

Çalışma Grubu ve Paydaşların Katkıları;

Çalışma grubu ekip üyelerinin kendi kurumlarının görev alanlarıyla ilgili arka plan strateji ve planları incelenerek akademik moderatör ile birebir derinlemesine ön çalışmalar yapıldı. Sağlık Müdürlüğü'nün faaliyetleri çerçevesinde plan hazırlığında görev alacak personeller belirlendi. Üst ölçekli planlar incelendi. Kurumun bağlı bulunduğu Sağlık Bakanlığı stratejik planı incelendi. İl Gelişim Planı'na uygun formatta eylem önerileri geliştirilmesi sağlandı.

Gerçekleştirilen Faaliyetler;

Sağlık Eylem Planının hazırlanmasında 28 rapor ve belge incelendi, 18 paydaş kurum ve kuruluş ile temasa geçildi, 6 toplantı yapıldı, bu toplantılara 170 kişi katıldı, 14 kurum ziyareti gerçekleştirildi. 16 ana başlık altında toplam 87 Eylem belirlendi ve bunlardan 25'inin öncelikli yapılması gereken eylem olduğu belirlendi. İlk olarak çalışma grubu ile İl Sağlık Müdürlüğü yöneticilerinin katıldığı tanıtım ve bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Toplantıya akademik moderatör, koordinatör kurum yetkilisi (il sağlık müdürü), koordinatör kurum görevlileri (Sağlık, Acil Sağlık, İlaç ve Tıbbi Cihaz Hizmetleri Başkan Yardımcısı ile İlaç, Tıbbi Cihaz, Özel Sağlık, Sağlığın Geliştirilmesi ve Eğitim Sorumlusu), Sağlık, Acil Sağlık, İlaç ve Tıbbi Cihaz Hizmetleri Başkanlığı, Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığı, Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı, Personel ve Destek Hizmetleri Başkanlığı başkan ve başkan yardımcıları katıldı.

Daha sonra çalışma takvimine uygun şekilde planlanan tarihlerde İl Sağlık Müdürlüğü'ne Bağlı Sağlık Kuruluşları ziyaret edilerek yöneticileri ile birebir görüşmeler yapıldı.

Aynı şekilde Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Başhekimliği ve Tıp Fakültesi Dekanlığı ziyaret edilerek hastane ve dekanlık yöneticilerinin katıldığı toplantı gerçekleştirildi. Hastanede görev yapan tüm öğretim üyeleri ve birim sorumlusu sağlık personellerine Tokat ili sağlık eylem planı konusunda önerilerini alabilmek amacıyla ebyş ile resmi yazı gönderildi.

Diş Hekimliği Fakültesi Dekanlığı ziyaret edilerek dekanlık yöneticileriyle görüşme yapıldı. Sağlık Bilimleri Fakültesi ziyaret edilerek dekanlık yöneticileriyle görüşme yapıldı, ertesi gün tüm öğretim elemanları dekanlık yönetimi tarafından yapılan toplantıda bilgilendirilerek Tokat ili sağlık eylem planı konusunda önerileri alındı.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi ziyaret edilerek merkez müdürü ile görüşme yapıldı.

Gaziosmanpaşa Üniversitesi bünyesinde yer alan sağlık ile ilgili diğer yüksekokullar olan Erbaa Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Turhal Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu müdürleri ile görüşülerek sağlık eylem planı konusundaki görüşleri alındı.

İlimizdeki özel sağlık kuruluşlarını temsilen il merkezindeki özel hastane (Medikal Park) ziyaret edilerek yöneticileri ile görüşüldü. İlimizdeki İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili konularda sağlık eylem planlarını görüşmek amacıyla il merkezindeki özel bir İş Sağlığı ve Güvenliği Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi (AÇEL) ziyaret edilerek işyeri hekimi ile görüşülerek sağlık eylem planı konusunda önerileri alındı. İlimizdeki sağlık sektörüyle ilişkili bazı Sivil Toplum Kuruluşları (Tokat Tabip Odası, Tokat Eczacılar Odası, Tokat Aile Hekimleri Derneği ve Yeşilay Derneği Tokat Şubesi) ziyaret edilerek başkanları ile görüşüldü ve Tokat ili sağlık eylem planı konusundaki görüşleri alındı. Son olarak İl Sağlık Müdürlüğü tarafından organize edilen ve ilimizdeki tüm kamu sağlık kuruluşlarındaki yaklaşık 100 sağlık yöneticisinin (il sağlık müdürlüğü yöneticileri, ilçe sağlık müdürleri, başhekimler, başhekim yardımcısı, hastane müdürleri, müdür yardımcısı vb.) katıldığı Tokat İli Sağlık Hizmetleri Koordinasyon Toplantısı'nda akademik moderatör tarafından sunum yapılarak sağlık yöneticilerinin Tokat ili sağlık eylem planları konusundaki görüş ve önerileri alındı.

Yapılan toplantı ve görüşmelere ait iki fotoğraf aşağıda verilmiştir;

Tokat İli Sağlık Eylem Planı hazırlığı kapsamında gerçekleştirilen bu faaliyetler sonucunda oluşturulan Eylem Planı Taslağı 8 Mayıs 2018 tarihinde Tokat Valiliği başkanlığında gerçekleştirilen il eylem planlarının değerlendirildiği toplantıda Üst Yönetime sunuldu. Üst yöneticilerin önerileri ve eylem planı hazırlanan diğer sektörlerdeki akademik moderatörlerin görüşleri doğrultusunda koordinatör kurum ve diğer paydaşlarla yapılan gözden geçirme sonucunda “Nihai Eylem Planı” 31 Mayıs 2018 tarihinde tamamlandı.

5. Bulguların Değerlendirilmesi

Literatür taraması, gerçekleştirilen faaliyetler, yapılan görüşme ve değerlendirmeler sonucunda Tokat ilinde sağlık sektöründeki başlıca **öncelikli sorunlar** şöyle sıralanabilir;

- Toplumda sağlık okuryazarlığı düzeyinin düşük olmasına bağlı sağlıklı yaşam kültürünün istenilen düzeyde olmaması
- İlimizdeki mevcut imkanların sağlık turizmi kapsamında yeterince kullanılamaması
- İlimiz için halen sık görülen önemli bir hastalık olan KKKA Hastalığı'na yönelik sağlık personeli sayısı ve referans laboratuvar imkanının istenilen düzeyde olmaması
- Bazı branşlarda (Enfeksiyon Hastalıkları, Kadın Doğum, Beyin Cerrahi, Çocuk Cerrahi vb.) uzman hekim sayısının yetersiz olması ve bazı branşlarda yan dal uzmanı olmaması (çocuk kardiyojisi, çocuk nefrolojisi, çocuk hematolojisi, erişkin hematoloji vb.)
- Engellilerin sağlık kurumlarında erişilebilirlik düzeyinin istenilen düzeyde olamaması
- İlimizde 5 ilçede (Artova-Başçıftlık-Pazar-Sulusaray-Yeşilyurt) Entegre İlçe Hastanesi bulunmakta olup bu hastanelerde ana branşlarda uzman hekim bulunmadığı için bu ilçelerdeki vatandaşların muayene için merkeze gelmek zorunda kalmaları
- İlçeler arasında sağlık hizmetleri sunumunda önemli farklar olması
- İlçe sağlık müdürlükleri ve acil sağlık hizmetleri'nde görev yapan hekimlerin çoğunluğunun meslekte yeni olması ve zorunlu hizmet ve Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) gibi nedenlerden dolayı görev değişikliklerinin sık olması

Belirlenen öncelikli sorunlarla ilişkili başlıca **stratejik amaçlar** şunlardır;

1. Birey ve toplumu sağlığa yönelik risklerden korumak, sağlıklı hayat tarzını teşvik etmek
2. Bireyin kendi sağlığı ile ilgili kararlara aktif katılımını sağlamak için rolünü güçlendirmek amacıyla sağlık okuryazarlığı düzeyini yükseltmek
3. Birey ve topluma erişilebilir, uygun ve etkin sağlık hizmetleri sunmak
4. Sağlık hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilerek daha nitelikli hale getirilmesini sağlamak
5. Koruyucu ve temel sağlık hizmetlerinin etkili kullanımını sağlamak
6. Bedensel, zihinsel, sosyal ya da ekonomik şartları sebebiyle özel ihtiyacı olan kişilerin uygun sağlık hizmetlerine kolay erişimini sağlayarak ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek
7. Bireylerin aldıkları sağlık hizmetinden ve sağlık çalışanlarının çalışma şartlarından duydukları memnuniyeti artırmak
8. İlimizde sağlık turizmini güçlendirmek

TOKAT İLİ SAĞLIK EYLEM PLANLARI LİSTESİ (2018-2023)

Başlıca stratejik amaçlar çerçevesinde Tokat ilinde sağlık hizmetlerinin kalitesini yükselterek Tokat İlinin gelişimine katkı sağlamak amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayan Tokat Sağlık Eylem Planı kapsamında **16 ana başlık** altında toplam 87 eylem planı belirlenmiş olup (öncelikli olanlar * işareti ile gösterilmiştir) belirlenen konulardaki **hedefler** ve bu hedeflere yönelik **eylem planları** şunlardır;

1- Kanser, Palyatif Bakım ve Evde Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi

1. Onkoloji Tanı ve Tedavi Merkezi'nin Açılması
2. Palyatif Bakım Hasta ve Yakınları İçin Eğitim ve Bakım Merkezi Açılması*
3. Pediyatrik Palyatif Bakım Merkezi Açılması
4. Palyatif Bakım Koordinasyon Birimi Oluşturulması*
5. Kanserli Hastaların Çocuklarına Yönelik Psikososyal Destek Sağlanması Amacıyla Rehber Öğretmenlerin Eğitimi
6. Kanser Farkındalığının Artırılmasına Yönelik Eğitimler Düzenlenmesi
7. Meme, Serviks, Kolorektal Kanser Taramalarının Yaygınlaştırılarak Erken Tanı Oranlarının Artırılması
8. Evde Sağlık Hizmetleri Biriminin Araç ve Personel İhtiyacının Giderilerek Hizmetin Güçlendirilmesi

2- Sağlık Turizminin Geliştirilmesi

9. Ballica Mağarasının Sağlık Kurumları İle İşbirliği İçinde İşletilerek "Ballica Astım Tedavi Merkezi" Kurulması ve Mağaranın Sağlık Faydalarına Yönelik Bilimsel Çalışmalar Yapılması *
10. Sulusaray ve Reşadiye Kaplıcalarının Sağlık Kurumları İle İşbirliği İçinde İşletilerek Sağlık Turizmi Hizmeti Veren Akredite Edilmiş Tesisler Haline Getirilmesi*
11. Fitoterapi Araştırma, Eğitim ve Tedavi Merkezi Açılması*
12. Pazar İlçesine Apiterapi Merkezi Açılması
13. Tokat Gökmedrese'nin Tıp Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi Haline Getirilmesi*

3- Sağlık İnsan Gücü Yetkinliğinin Artırılması

14. Simülasyon Merkezi Kurulması*
15. Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Açılması*
16. Sağlık Kuruluşları ve Sağlık Personelinin Afetlere Karşı Hazırlıklarının Güçlendirilmesi
17. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ali Şevki Ereğ Yerleşkesi'nde Çok Amaçlı Eğitim ve Araştırma Merkezi Açılması

4- Bağımlılıkla Mücadele Edilmesi

18. Yeşil Nokta Bağımlılık Danışma Merkezi Kurulması*
19. Sanal Bağımlılıkla Mücadele Edilmesi Amacıyla Çocuklar ve Ailelerine Yönelik Periyodik Aralıklarla Doğa Yürüyüşleri Düzenlenmesi
20. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitim Programı'nın Yürütülmesi
21. Ruh Sağlığı Hastalıkları Hastanesi'nde Madde Bağımlısı Bireylerin Kullanımına Yönelik Kapalı Spor Salonu Yapılması
22. Çocuk Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (ÇAMATEM) Açılması

5- Sağlıklı Yaşam Kültürünün Geliştirilmesi

23. Sağlıklı Hayat Sitesi Kurulması*

24. Sağlıklı Yaşam Merkezleri Açılması
25. Sağlıklı Yaşam İçin Bisiklet Yolu Yapılması
26. Tokat İlinde Öncelikli Sağlık Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu
27. Tokat İli Sağlık Dergisi Çıkarılması
28. Sağlıklı Yaşam Yaz Kursu Açılması
29. Okullarda Sağlıklı Beslenme, Obezitenin Önlenmesi ve Hareketli Yaşamın Desteklenmesi

6- Sağlık Okuryazarlığı Düzeyinin Yükseltilmesi

30. Sağlık Okuryazarlığının Geliştirilmesi*
31. Anne Üniversitesi
32. Sağlık Alanında Eğitimcilerin Eğitimi Kursları Düzenlenmesi
33. Emniyet ve Silahlı Kuvvetler Mensuplarına İlk Yardım Kursları Düzenlenmesi
34. Acil Müdahale İçin Mobil Defibrilatöre Kolay Ulaşımın Sağlanması ve Defibrilatör Kullanımı Konusunda Eğitimler Verilmesi
35. Çocuklar İçin Sağlık Eğitim Merkezi ve Parkı Açılması

7- Yaşlı Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi

36. Yaşlılar İçin Gündüz Bakım Evi Açılması
37. Kamu, Özel Kurum ve AVM'lerde Yaşlıların Günlük Yaşam Aktivitelerini Kolaylaştırıcı Fiziksel Düzenlemeler Yapılması
38. Yaşlılarda Ev Kazalarının Önlenmesine Yönelik Düzenlemeler Yapılması
39. Geriatri Polikliniği Açılması
40. Diş Hekimliği Fakültesi'nde Geriatri Kliniği Açılması

8- Engelli Bireylerin Sağlık Hizmetlerine Daha Kolay Erişiminin Sağlanması ve Engellilere Yönelik Uygulamalar

41. Engelsiz Sağlık Kurumları (Engellilerin hizmete daha kolay erişimi için sağlık kurumlarında fiziksel şartların iyileştirilmesi)
42. Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Açılması*
43. Tekerlekli Sandalye Kullanan Engelli Bireylerin Toplumsal Faaliyetlere Katılımının Artırılması
44. Engelli Raporlarının Alınması ve Yenilenmesindeki Sorunların Giderilmesi
45. Sağlık Çalışanlarına Yönelik İşaret Dili Kursları
46. Engelli ve Kronik Hastalığı Olan Bireylere Yönelik Hasta Kampı
47. Engelli Bireylere Yönelik Spor Merkezi Açılması
48. Diş Hekimliği Fakültesi'nde Engelli Kliniği Açılması

9- Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi

49. Kırsal Yerleşim Yerlerinde Sağlık İstasyonu / Kabini veya Konteyneri Temin Edilmesi*
50. Halk Çeşmelerinin Tespiti ve Bu Suların Sağlık Açısından Uygunluğunun Belirlenmesi*

51. Beyaz Bayrak Sertifikası Olan Okulların Sayısının Artırılması
52. İhtiyaç Olan Yerlerde Yeni Aile Hekimliği Birimleri Açarak Aile Hekimi Başına Düşen Nüfusun Kademeli Olarak Azaltılmasının Sağlanması
53. Evde Sağlık Hizmetlerinde Araç Desteğinin Sağlanması*
54. Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) Açılması*
55. Genetik Hastalıklar Tanı Merkezi (GHTM) Açılması*
56. Genetik Danışmanlık Hizmetlerinin Rutin Olarak Verilerek Sağlık Personeli ve Toplumun Farkındalığının Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması

10- Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinin Güçlendirilmesi

57. Diş Sağlığını Koruma Eğitimleri, Uygulamaları ve Farkındalık Oluşturarak Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması*
58. Porselen Diş Yapımında Süre-Maliyet ve Kalite Avantajı Sağlanması*(Direkt Metal Lazer Sinterleme Sistemini Kullanma Bakımından Diğer ADSM'lere öncülük etme)
59. Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Açılması*
60. Erbaa İlçesine ADSM Açılması
61. Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinde Araç Desteğinin Sağlanması
62. Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Hekimlerine Yönelik Diş Hekimliği Fakültesi İle Koordineli Mesleki Kurslar Düzenlenmesi

11- Anne ve Bebek Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi

63. Emzirme ve Bebek – Çocuk Bakım Kabinleri Oluşturulması*
64. Sezaryen ile Doğum Oranının Azaltılması
65. Anne Ölüm Oranının Azaltılması
66. Bebek Ölüm Hızının Azaltılması
67. Anne Dostu Hastane Sayısının Artırılması

12- Sağlık Çalışanlarının Memnuniyeti

68. Sağlık Personeline Yönelik Sosyal Tesis (Hekim Evi) Açılması*
69. İl Sağlık Müdürlüğü'ne Bağlı Yeni Misafirhane'nin Açılması
70. Sağlık Çalışanlarının Memnuniyet Düzeyinin Artırılmasına Yönelik Proje Veya Lisansüstü Tezlerin Hazırlanması

13- Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Güçlendirilmesi

71. Sağlık Çalışanına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Yönelik Sürdürülen Çalışmalara Ağırlık Verilmesi
72. Sağlık Çalışanlarının Sağlığının Geliştirilmesi, Korunması ve Farkındalığının Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Düzenlenmesi
73. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Önlenmesine Yönelik Faaliyetler Düzenlenmesi

14- Sağlık Kuruluşlarında Memnuniyet, Kalite ve Akreditasyon

74. Şehir Dışından veya İlimizdeki Uzak İlçelerden Gelen Yoksul Hasta Yakınlarının Konaklayabilmeleri İçin Refakatçi Oteli Açılması*
75. Üniversite, Kamu ve Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlarının Akredite Olmasının Sağlanması
76. Hasta ve Hasta Yakınlarının Memnuniyetinin Yükseltilmesi
77. Sağlık Çalışanlarının Memnuniyetinin Yükseltilmesi

15- Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) Hastalığı ve Kenelerle Mücadele Edilmesi

78. KKKA Hastalığı Analizleri İçin Referans Laboratuvar Açılması*
79. KKKA Hastalığı Geçiren Seropozitif Bireylerde İmmünite Durumunun Tespit Edilebilmesi Amacıyla Antikor Düzeylerinin Belirlenmesi
80. KKKA Hastalığından Korunmada Vektör Kenelerle Mücadelede Hayvanların Kenelere Yönelik Düzenli Olarak İlaçlama Çalışmalarının Yapılması
81. KKKA Hastalığının Morbidite ve Mortalitesinin Azaltılmasına Yönelik Sağlık Personeli Sayısı ve Hastane İmkanlarının Güçlendirilmesi

16- Sağlık İnsan Gücü ve Alt Yapısının Güçlendirilerek Sağlık Tesis Yatırımlarının Gerçekleştirilmesi

82. Uzman Hekim Başta Olmak Üzere Eksik Branşlardaki Sağlık İnsan Gücü İhtiyacının Giderilmesi*
83. Cerrahi Araştırma, Uygulama ve Eğitim Merkezi Açılması
84. Robotik Rehabilitasyon Merkezi Açılması
85. Göğüs Hastalıkları Hastanesi Açılması*
86. Toksikoloji Laboratuvarı Kurulması
87. Merkez ve İlçelerde İhtiyaç Olan Sağlık Tesis Yatırımlarının Gerçekleştirilmesi

6. Tokat İli Sağlık Eylem Planı (2018-2023)

EYLEM KONUSU-1: KANSER, PALYATİF BAKIM VE EVDE SAĞLIK HİZMETLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ						
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Onkoloji Tanı ve Tedavi Merkezi'nin Açılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi	2018-2023	-Tokat Merkezde Onkoloji Tanı ve Tedavi Merkezinin açılarak kanser hastalarına yönelik verilen hizmetlerin güçlendirilmesi -Bu merkez sayesinde ilimize atanan onkoloji uzmanı, radyasyon onkolojisi uzmanı ve diğer ilgili sağlık personeli sayısının artırılması	-Onkoloji hizmeti alan hasta sayısı -Onkoloji alanında ilimize atana sağlık personeli sayısı
2	Palyatif Bakım Hasta ve Yakınları İçin Eğitim ve Bakım Merkezi Açılması*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi Tokat Belediyesi	2018-2023	-Palyatif bakım hasta yakınlarının ihtiyacı olan eğitimin verilebilmesi için bir eğitim ve bakım merkezi açılması. -Bu merkez kişilik ve yazlık olmak üzere planlanabilir; -Bu merkezin kışık bölümü Bey sokağındaki birkaç konağın düzenlenmesi ile yapılmalıdır. Bu konakta hasta ve yakınlarının kalabileceği butik otel şeklinde düzenleme yapılmalıdır. Asıl hedef hastaların burada 15 gün yatırılarak palyatif bakım açısından tüm ihtiyaçlarının karşılanabilmesi ve hasta yakınlarının terminal dönem sürecine ve bundan sonraki hastalarının	-Palyatif Bakım hizmetlerinden yararlanan hasta ve hasta yakını sayısı

5	Kanserli Hastaların Çocuklarına Yönelik Psikososyal Destek Sağlanması Amacıyla Rehberlik Öğretmenlerinin Eğitimi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi İl Milli Eğitim Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023		müdürlüğü tarafından palyatif bakım hastalarına ayrı ayrı verilen hizmetlerin tek elden koordine edilmesi amacıyla İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı Tokat İli Palyatif Bakım Koordinasyon Birimi Oluşturulması -İl genelindeki tüm palyatif bakım hastalarının yeni oluşturulacak bir bilgisayar programı ile tüm sağlık kuruluşlarında koordineli şekilde takip ve tedavilerinin yapılmasının sağlanması -Böylece hastaların tüm sağlık kuruluşlarında öncelikli ve hızlı bir şekilde erişilebilirliğinin sağlanması, aynı zamanda ihtiyacı olan hastalara sosyal hizmetler ve diğer desteklerin sağlanarak palyatif bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi	-Eğitim alan rehberlik öğretmeni sayısı -Ailesinde kanser hastası olan çocuklardan psikososyal destek sağlanan öğrenci sayısı

					öğrencilerin saptanabilmesi ve yardım alabilmesi için bir veri tabanı oluşturulması. -Bu programın Tokat ili içerisinde uygulandıktan sonra diğer iller için uygulanabilmesi için proje olarak sunulması. -Bu amaçla Tokat'ta eğitim merkezi kurulması.				-Hedef kitlenin %50 sine ulaşılarak bu eğitimlerin verilmesi.
6	Kanser Farkındalığının Artırılmasına Yönelik Eğitimler Düzenlenmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü Belediyeler Kaymakamlıklar	2018-2023	-Kanser konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla Tokat ili genelinde bulunan liselerdeki son sınıf öğrencileri, vevileri ve öğretmenlerine oluşturulacak sağlık personeli eğitim ekiplerince belirli bir plan çerçevesinde eğitimler verilmesi.				
7	Meme, Serviks, Kolorektal Kanser Taramalarının Yaygınlaştırılarak Erken Tanı Oranlarının Artırılması	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Tokat Belediyesi	2018-2023	-Vatandaşların taramalara katılmaları için farkındalığı artıracak kampanyalar düzenlenmeli ve aile hekimlerinin kanser taramalarına katılımının artırılması -Mobil kanser tarama araçlarının sayısının artırılması				-Taraması yapılan kanserlerin (Meme, serviks, kolorektal kanser) tarama oranlarının yükseltilmesi
8	Evde Sağlık Hizmetleri Biriminin Araç ve Personel İhtiyacının Giderilerek Hizmetin Güçlendirilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı Tokat Belediyesi Gaziosmanpaşa Üniversitesi Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Özel Sağlık Kuruluşları	2018-2019	- Yatağa bağımlı olan ve ambulansla transferi yapılan hastalar dışında yatağa bağımlı olmayan veya yarı yatağa bağımlı olan hastaların il içinde sevk ve evde bakım hizmetlerinde kullanılmak üzere minibüs tarzı en az beş araç temin edilerek evde bakım				-Evde sağlık hizmetlerinden yararlanan hasta sayısı

						hizmetlerinin daha etkin hale getirilmesinin sağlanması (Ambulansların da asil işlevleri dışında kullanılmaması sağlanmış olacaktır.) -Evde sağlık hizmetleri biriminde görev yapan sağlık personeli sayısının artırılması amacıyla Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Özel Sağlık Kuruluşlarından destek alınarak evde sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi	
EYLEM KONUSU-2: SAĞLIK TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİ							
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi	
1	Balıca Mağarasının Sağlık Kurumları ile İşbirliği İçinde İşletilerek "Balıca Astım Tedavi Merkezi" Kurulması ve Mağaranın Sağlık Faydalarına Yönelik Bilimsel Çalışmalar Yapılması *	İl Sağlık Müdürlüğü	-Tokat Valiliği -Gaziosmanpaşa Üniversitesi -Kültür Ve Turizm Müdürlüğü -İl Özel İdaresi - Pazar Belediyesi	2018-2023	- Balıca Mağarasının sağlık kurumları ile işbirliği içinde işletilmesi -Pazar İlçesinde Tokat Devlet Hastanesine bağlı Balıca Astım Tedavi Merkezi kurulması -Balıca Mağarasının sağlık faydalarına yönelik akademik çalışmalar yapılması -Sağlık turizmi açısından mağaraya gelen ziyaretçi sayısının artması için tanıtım faaliyetleri yapılması	-Balıca Mağarasının sağlık faydalarından yararlanan hasta sayısı -Mağaranın sağlık faydalarına yönelik bilimsel çalışma sayısı	
2	Sulusaray ve Reşadiye Kaplıcalarının Sağlık Kurumları ile İşbirliği İçinde İşletilerek Sağlık	İl Sağlık Müdürlüğü	- Tokat Valiliği -Belediye Başkanlıkları -İl Sağlık Müdürlüğü -Gaziosmanpaşa	2018-2023	-İlimizde zengin termal kaynakları olan Sulusaray ve Reşadiye ilçelerinde bulunan Kaplıcaları sağlık kurumları ile işbirliği içinde işletilmesi sağlanarak	- Kaplıcalara gelen ziyaretçi sayısı	

	Turizmi Hizmeti Veren Akredite Edilmiş Tesisler Haline Getirilmesi*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Üniversitesi	2018-2023	sağlık turizmi hizmeti veren akredite edilmiş Sağlık Merkezleri haline getirilmesinin sağlanması	-Merkezin açılması -Fitoterapi araştırma sayısı -Fitoterapi uygulamaları için hekimlere sağlık bakanlığı onaylı sertifika verilecektir -Fitoterapi hizmeti alan hasta sayısı -Yetiştirilen tıbbi ve aromatik bitki sayısı - Bu merkeze gelen kişi sayısı
3	Fitoterapi Araştırma, Eğitim ve Tedavi Merkezi Açılması*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Tokat Belediyesi	2018-2023	<p>sağlık turizmi hizmeti veren akredite edilmiş Sağlık Merkezleri haline getirilmesinin sağlanması</p> <p>--Tamamlayıcı tedavi kapsamında Tokat merkezde Fitoterapi araştırma, eğitim ve tedavi merkezi açılması</p> <p>-Bu merkezin Karşiyaka'da en az 6 dönümlük bağ evi içinde açılması en uygundur.</p> <p>- Burada içeride idare merkezi olarak kullanılabilen bir adet köşk vardır. Bu köşte fitoterapi uygulamaları için hekimlere sağlık bakanlığı onaylı sertifika verilecektir.</p> <p>- Köşkün yanına kurulan prefabrik ünitelerde fitoterapi araştırmaları yapılacaktır.</p> <p>- Bu merkezde fitoterapi amacıyla hazırlanan ilaçlar sertifikalı hekimler tarafından poliklinik hizmeti ile hastalara verilecektir.</p> <p>-Tıbbi ve aromatik bitki envanteri çıkarılacak ve fitoterapi merkezi içindeki 6 dönümlük arazide ziraat mühendisi ve teknikerlerinden oluşan bir ekip tarafından ticari değeri olan tıbbi ve aromatik bitkilerin dikildiği bahçe oluşturulacaktır. Bu bitkilerin uygun koşullarda yetiştirilmesi sağlanacak, toplanan bitkiler kurutulacak, çay veya</p>	-Merkezin açılması -Fitoterapi araştırma sayısı -Fitoterapi uygulamaları için hekimlere sağlık bakanlığı onaylı sertifika verilecektir -Fitoterapi hizmeti alan hasta sayısı -Yetiştirilen tıbbi ve aromatik bitki sayısı - Bu merkeze gelen kişi sayısı

4	Pazar İlçesine Apiterapi Merkezi Açılması	İl Sağlık Müdürlüğü	- Gaziosmanpaşa Üniversitesi -Pazar Belediyesi	2018-2023	yağlar haline getirilerek satışa arz edilecektir. - Bu bahçe bir müze gibi sağlık turizmüne yönelik halkın ziyaretine de açılacaktır.	-Apiterapi Merkezine gelen hasta sayısı
5	Tokat Gökmedrese'nin Tıp Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi Haline Getirilmesi*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Vakıflar Bölge Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Kültür ve Turizm Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2019	-Ballica Mağarasının sağlık faydalarından etkin yararlanılabilmesi için açılması planlanan Ballica Astım Tedavi Merkezi yanına astım hastalarının tedavisi amacıyla Apiterapi Merkezi açılması -Pazar ilçesinin Ballica Mağarası, Astım Tedavi Merkezi ve Apiterapi uygulamaları ile sağlık merkezi haline gelmesi ve böylece sağlık turizmine önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.	-Merkezden yararlanan sağlık personeli ve öğrenci sayısı ile merkeze gelen yerli ve yabancı turist sayısı

							çalışmalar yürütülmesi hedeflenmektedir. -Aynı zamanda bu merkez yaşayan bir alan olarak ziyarete açılarak il içi ve dışından gelecek ziyaretçilerle sağlık turizminin hizmetine sunulacaktır.	
EYLEM KONUSU-3: SAĞLIK İNSAN GÜCÜ YETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI								
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi		
1	Simülasyon Merkezi Kurulması*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü Milli Eğitim Müdürlüğü	2018-2023	-Sağlık insan gücü yetkinliğinin artırılmasının amaçlandığı ve gerçek hastane koşullarının işleyişini içeren simülasyon ortamı oluşturuldu. Merkezi'nde, ilimizde görevli doktor ve yardımcı sağlık personeline Acil Hekimliği Sertifika Programı doğrultusunda; Temel Modül Eğitimi, Travma Resusitasyon Kursu (TRK), Çocuklarda İleri Yaşam Desteği Eğitimi (ÇLYAD) ve Erişkinlerde İleri Yaşam Desteği Eğitimi (İLYAD)'nin simülasyon uygulamalı eğitimlerinin verilmesi, ayrıca ilkyardım ve diğer sağlık eğitimlerinin verilmesi hedeflenmektedir. -Ayrıca bu merkezin öğrencilerin hasta malpraktislerinin azaltılması, uygulama bilgi ve becerilerinin artmasına katkı	-Simülasyon Merkezi'nden yararlanılan sağlık personeli ve öğrenci sayısı		

2	Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Açılması*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	2018-2023	<p>sağlaması hedeflenmektedir.</p> <p>-Simülasyon merkezi içinde sağlık personeli ve öğrenciler için sosyal olanaklar bulunmalı ve komşu illerdeki sağlık personeli ve öğrencilerin kullanımına da açık olmalıdır.</p> <p>-Bu bina içinde Türk/yerli simülasyon materyali geliştirme birimleri de olmalı.</p> <p>-Sağlık bakanlığı tarafından onay verilen akupunktur, refleksoloji, ozon tedavisi, hacamat ve fitoterapi gibi konularda araştırma yapılan ve multidisipliner çalışma örneği sergilenen araştırma merkezi sayesinde tüm tamamlayıcı tedavilerin hangi hastalığın hangi aşamasında nasıl etki edeceği ile ilgili araştırmalar yapılacaktır.</p> <p>-Geleneksel ve tamamlayıcı tıp alanında sağlık personeline yönelik verilecek eğitimler sayesinde bu konudaki farkındalığın artırılması ve mevcut bilgi birikiminde azalma sağlanmış olacaktır.</p>	-Geleneksel ve tamamlayıcı tıp alanında yapılan araştırma sayısı
3	Sağlık Kuruluşları ve Sağlık Personelinin Afetlere Karşı Hazırlıklarının Güçlendirilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Özel Sağlık Kuruluşları	2018-2023	<p>-Hastane Afet Planlarının güncellenerek uygulamaların standardizasyon ve denetiminin yapılması</p> <p>-Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE) Personellerinin Sayısı ve Niteliğinin</p>	-Güncellenen Hastane Afet Planı Sayısı -UMKE personel sayısı, (Sağlık Bakanlığı'nın 2023 hedefi yüz bin nüfusta 16 personel)

							Artırılması -Afetlere karşı hazırlık konusunda sağlık personelinin eğitimi ve tatbikatlar düzenlenmesi	-Afetler ve korunma konusunda yapılan eğitim ve tatbikat sayısı
4	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ali Şevki Ereğ Yerleşkesi'nde Çok Amaçlı Eğitim ve Araştırma Merkezi Açılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023			-Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Diğ Hekimliği Fakültesi'nin olduğu Ali Şevki Ereğ Yerleşkesi'nde, içinde kütüphane, çalışma salonları ve büyük bir toplantı salonunun olduğu sağlık personeli ve öğrencilerin yararlanabileceği Çok Amaçlı Eğitim ve Araştırma Merkezi açılması	-Merkezden yararlanan kişi sayısı
EYLEM KONUSU-4: BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EDİLMESİ								
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi		
1	Yeşil Nokta Bağımlılık Danışma Merkezi Kurulması*	Tokat Yeşilay Şubesi	-Valilik -Belediye Başkanlıkları -İl Sağlık Müdürlüğü -Milli Eğitim Müdürlüğü -Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü	2018-2023	-Bağımlı veya bağımlı yakınlarının hastaneye veya herhangi bir özel kliniğe gitmeden önce bağımlılık duruma göre gerekli yönlendirme, destek ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi amacıyla bağımlılık konusunda yeterli eğitimi olan psikolog ve psikiyatri uzmanlık ve rehberlik uzmanlarının bulunduğu Yeşil Nokta Bağımlılık Danışma Merkezi Kurulması	-Danışmanlık verilen bağımlı hasta ve hasta yakını sayısı		

2	Sanal Bağımlılıkla Mücadele Edilmesi Amacıyla Çocuklar ve Ailelerine Yönelik Periyodik Araştırmalarla Doğa Yürüyüşleri Düzenlenmesi	Tokat Yeşilay Şubesi	-Valilik -Belediye Başkanlıkları -İl Sağlık Müdürlüğü -İl Millî Eğitim Müdürlüğü -Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü	2018-2023	- İlimizde teknoloji bağımlılığı ile mücadele adına 06-17 yaş arası çocuklar ve ailelerinin katılacağı doğa yürüyüşleri düzenlenmesi, bu yürüyüşler sonrasında günümüzde unutulmuş bazı eski oyunları çocuklara öğretmek birliktelikte oynamak şeklinde çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmesi -Her etkinliğe bir kurum temsilcisi veya idare amiri davet edilmesi suretiyle, ilgili kurum çalışanlarının özellikle katılımının sağlanması ve söyleşiler düzenlenmesi. -Belirli periyotlarda yapılacak bu etkinliklere düzenli şekilde katılacak olan çocuklar veya ailelerine çeşitli sosyal faaliyetleri içeren hediyeler (yüzme havuzu vb.) verilmesi	-İl genelinde bu etkinliklere katılan 6 – 17 yaş arası çocuklar ve ailelerinin sayısı
3	Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitim Programı'nın Yürütülmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi Yeşilay Tokat Şubesi Gaziosmanpaşa Üniversitesi Millî Eğitim Müdürlüğü	2018-2023	-Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitim Programı kapsamında alanında uzman eğitimciler ve eğitilmiş formatörler tarafından ilimizdeki tüm öğretmenler, aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları ile öğretim elemanlarına yönelik eğitimler verilmesi	-Bağımlılıkla mücadele eğitimi alan kişi sayısı
4	Ruh Sağlığı Hastalıkları Hastanesi'nde Madde Bağımlısı Bireylerin Kullanımına Yönelik Kapalı	İl Sağlık Müdürlüğü	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi-AMATEM Gençlik Hizmetleri ve		-Dr.Cevdet Aykan Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi bahçesine kapalı spor salonu yapılarak AMATEM'de tedavi gören hastaların kullanımına	-Spor salonundan yararlanılan madde bağımlısı birey sayısı

	Spor Salonu Yapılması		Spor İl Müdürlüğü		açılması. -Madde bağımlısı genç hastalardan spor konusunda yetenekli ve gönüllü olanların lisanslı sporcular olabilmesi için Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü ile işbirliği yapılması		
5	Çocuk Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi (ÇAMATEM) Açılması	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Ruh Sağlığı Hastalıkları Hastanesi	2018-2023	-Çocuk madde bağımlılığı tedavi merkezi kurulmalı ve kurumlar arası işbirliği ile spor, sanatsal faaliyetler gibi alanlarda hobilere yönelik etkinlikler ve bu etkinliklere ulaşılabilirlik artırılmalıdır.	-Tokat ili bağımlılık oranlarında azalma -Bağımlılıkla mücadelede tedavi edilebilen çocuk oranında artış	
EYLEM KONUSU-5: SAĞLIKLI YAŞAM KÜLTÜRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ							
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi	
1	Sağlıklı Hayat Sitesi Kurulması*	İl Sağlık Müdürlüğü	-İl Millî Eğitim Müdürlüğü -Halk Eğitim Müdürlüğü -Belediyeler -İl Sağlık Müdürlüğü -Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023	-Toplumu sağlıklı beslenme, obezitenin önlenmesi ve hareketli yaşam konularında bilinçlendirerek destekleyici çevreler oluşturmak amacıyla GıjGij Tepesinde Sağlıklı Hayat Sitesi kurulması -Bu sitede her yaş grubundaki bireylerin ücretsiz olarak yararlanabileceği ve çeşitli fiziksel aktivitelerin yapılabileceği spor salonu kurulması -Bu merkeze ulaşım için belli aralıklarla ücretsiz servis imkanı sağlanması	-Obezite, tütün ve madde kullanımı, akran zorbalığı ve intihar oranlarında azalma	

2	Sağlıklı Yaşam Merkezleri Açılması	-İl Sağlık Müdürlüğü	-İl Sağlık Müdürlüğü -Belediyeler	2018- 2023	-Periyodik olarak topluma yönelik sağlıklı yaşam kültürünün geliştirilmesi konusunda diyetisyen ve psikolog desteğinde eğitimler verilmesi -Tokat merkezi ve tüm ilçelerde sağlıklı yaşam merkezleri açılması -Aile hekimleri tarafından yönlendirilen veya kendi isteğiyle başvuran her yaş grubundaki bireylere obezitenin önlenmesi, madde bağımlılığı ile mücadele ve sigara bırakma konularında diyetisyen, psikolog, rehabilitasyon uzmanı, hemşire ve doktorlar tarafından poliklinik hizmetleri ve sağlıklı yaşam konusunda eğitimler verilerek sağlık koçluğu yapılması - Gebelere ve sık görülen kronik hastalığı olan bireylere yönelik gebe okulu ve diyabet okulu gibi periyodik olarak düzenlenen kurslar ile kanser taramalarına yönelik eğitimler verilmesi	- Obezite, madde bağımlılığı, sigara kullanımı oranlarında azalma -Gebe izlemlerinde artma -Diyabet regülasyonunda artma -Kanser taramaları sayısında artma
3	Sağlıklı Yaşam İçin Bisiklet Yolu Yapılması	Tokat Valiliği Tokat Belediye Başkanlığı	İl Özel İdaresi Kaymakamlıklar Karayolları Bölge Müdürlüğü	2018- 2023	-Obezite ile mücadele kapsamında fiziksel aktivitenin önemini vurgulamak ve farkındalık oluşturmak amacıyla Tokat Belediyesi ve ilçe belediyeleri tarafından uygun görülecek mevki ve güzergahlarda en az 3 km bisiklet yollarının yapılması.	-İl merkezi ve tüm ilçe merkezlerinde en az 3 km bisiklet yolu yapılması

4	Tokat ilinde Öncelikli Sağlık Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Özel Sağlık Kuruluşları Tokat Tabip Odası Sağlık Bakanlığı	2018-2019	- İlimizdeki sağlık alanındaki tüm iç ve dış paydaş olan kişi veya kurum temsilcileri ve Sağlık Bakanlığı yetkililerinin katılımıyla "Tokat ilinde Öncelikli Sağlık Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu" düzenlenmesi -Bu sempozyum sonuçlarına göre Tokat İli Sağlık Haritası (Atlası) Oluşturulması	-Sempozyum yapılması
5	Tokat İli Sağlık Dergisi Çıkarılması	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat Tabip Odası Tokat Diş Hekimleri Odası Tokat Eczacılar Odası	2018-2019	-İlimizdeki sağlık alanındaki paydaşların katkılarıyla yılda belirli periyodlarla hem basılı hem de elektronik ortamda çıkarılacak Tokat Sağlık Dergisi ile sağlık alanında dünyada, Türkiye'de ve Tokat ili'ndeki gelişmeler hakkında bilgi verilerek bu sayede tıp alanındaki medikal gelişme ve sosyal etkinlikler hakkında farkındalık artırılmış olacaktır. -Aynı zamanda bu dergi ile Tokat ilinde sağlık alanında yapılan etkinliklerin başka illerdeki sağlık çalışanlarına da duyulması ve Tokat ilinin tanıtılmasına da fayda sağlayacağı düşünülmektedir.	-Çıkarılan dergi sayısı -İlimizde sağlık alanında yapılan etkinlik ve sağlık alanındaki güncel gelişmeler konusunda farkındalığın artırılması ve Tokat ilinin tanıtımı
6	Sağlıklı Yaşam Yaz Kursu Açılması	-Milli Eğitim Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2019	-İlk ve orta öğretim öğrencilerinin kendi okullarında İl Sağlık Müdürlüğü ve Gaziosmanpaşa Üniversitesi desteğiyle yaz etkinliği olarak" Sağlıklı Yaşam Yaz Kursları Açılması" -Bu kurslara İl Sağlık Müdürlüğü'nce sağlık personeli desteği sağlanarak öğrencilerin zararlı alışkanlıklar	-Sağlıklı Yaşam Yaz Kursuna katılan öğrenci sayısı

				edinmesinin önlenmesi, obezitenin önlenmesi, bilgisayar bağımlılıklarının azaltılması, sosyalleşmenin artırılması, hobilerin geliştirilmesi, sanat ve spor etkinlikleri yapılması, sağlıklı beslenme gibi ve sağlığı koruma davranışlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. -Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi gibi bölümlerdeki mezun olan ya da olmak üzere olan üniversite öğrencilerinin yanı sıra zamanlı bu projede istihdam edilerek sınıflarda öğrencileri desteklemeleri	-Beslenme Dostu Okul sertifikası alan okul sayısı -Çocuklarda obezite oranında azalma
7	Okullarda Sağlıklı Beslenme, Obezitenin Önlenmesi Ve Hareketli Yaşamın Desteklenmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Milli Eğitim Müdürlüğü Tokat Belediyesi Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	2018-2023	-Sağlıklı beslenme alışkanlıklarını geliştirmek için Milli Eğitim Müdürlüğü ile işbirliği yaparak Beslenme Dostu Okul Sertifikası Alan Okul Sayısının Artırılması için çalışmalar yapılması -Okul sağlığı çalışmaları kapsamında ilk ve ortaöğretimdeki öğrencilere sağlıklı beslenme ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlığını kazandırmak için verilen eğitimlerin kapsamının genişletilerek daha fazla okul ve öğrenciye ulaştırılması

EYLEM KONUSU-6:SAĞLIK OKURYAZARLIĞI DÜZEYİNİN YÜKSELTİLMESİ

Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Sağlık Okuryazarlığının Geliştirilmesi*	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Özel Sağlık Kuruluşları Tokat Belediyesi	2018-2023	-Sağlığa yönelik risklerden birey ve toplumu korumak, sağlıklı hayat tarzını teşvik etmek, halkı doğru sağlık bilgisine nasıl erişecekleri konusunda bilgilendirmek ve kendi sağlığı ile ilgili kararlara aktif katılımını sağlamak amacıyla sağlık okuryazarlığı konusunda farkındalık düzeyinin artırılması amacıyla sağlık personeli ve topluma yönelik kurs ve eğitimler verilmesi Sağlık personeline yönelik olarak; Kamu ve özel tüm sağlık kurumlarından (aile sağlığı merkezleri, ADŞM'ler, devlet hastaneleri, özel hastane, üniversite hastanesi) en az iki sağlık personeli (doktor, diş hekimi, hemşire, ebe vb.) eğitim düzeyi, yaş, engellilik gibi parametrelerde dezavantajlı durumda olan hasta guruplarına yaklaşım konusunda üç gün sürecek eğitim verilecek, bu kursu tamamlayanlar daha sonra kendi sağlık kurumlarındaki diğer personele bu eğitimleri verecek Topluma yönelik olarak ise; Kronik hastalıkların yönetimi için	-Sağlık Okuryazarlığı düzeyinin artması

2	Anne Üniversitesi	Tokat Belediyesi Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat Belediyesi İl Sağlık Müdürlüğü İlçe Belediyeleri	2018- 2023	“Sağlık Okuryazarlığı ve Hasta Okulu” açılması Toplumu bilgilendirici afiş, broşür vb. hazırlanarak hasta ve yakınlarına dağıtılması	-Annelerin anne sağlığı ve önemi konusundaki farkındalık düzeyinin yükselmesi			
3	Sağlık Alanında Eğitimcilerin Eğitimi Kursları Düzenlenmesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Millî Eğitim Müdürlüğü	2018- 2023	-Tural Belediyesi ve Gaziosmanpaşa Üniversitesi işbirliği içinde yapılan protokol çerçevesinde yürütülen “Anne Üniversitesi” uygulamasının Tokat merkez ve ilçelerinde de yaygınlaştırılması -Belediyeler tarafından organize edilen hafta sonu bir gün üç aylık kurslar halinde düzenlenen gönüllü annelerin katıldığı bu kurslarda anne sağlığı, kadın sağlığı ve annelik ile ilgili konularda Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğretim elemanları tarafından eğitimler verilmesi -Derslerin bir kısmının Üniversitemize ait dersliklerde verilmesi (Katılımcıların Üniversite ortamını da yaşamaları açısından önemli olacaktır.)	-Bağımlılık, obesite, stres şiddet, aşı reddi, intihar oranlarında azalma			

4	Emniyet ve Silahlı Kuvvetler Mensuplarına İlk Yardım Kurslarının Düzenlenmesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi İl Sağlık Müdürlüğü İl Emniyet Müdürlüğü İl Jandarma Komutanlığı	2018-2023	<p>Sağlık Alanında Eğitimcilerin Eğitimi Kursları düzenlenmesi</p> <p>-İhtiyaç halinde ve periyodik olarak bu eğitimcilerin topluma yönelik eğitimlerde görev almalarının sağlanması, böylece bu konularla mücadelede başarının yükselmesi</p> <p>-İlk yardım konusunda farkındalığı artırarak nitelikli olmalarını sağlamak amacıyla Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlk ve Acil Yardım Anabilim Dalı tarafından Emniyet Müdürlüğü ve Silahlı Kuvvetlerde görev yapan personele ilk ve acil yardım eğitim kursları düzenlenerek bu alanda nitelikli ve sertifikalı personel sayısının artırılması</p> <p>-İlk yardım kursu alan emniyet ve silahlı kuvvetler mensupları sayısı</p>
5	Acil Müdahale İçin Mobil Defibrilatöre Kolay Ulaşımın Sağlanması ve Defibrilatör Kullanımı Konusunda Eğitimler Verilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık, Acil Sağlık, İlaç ve Tıbbi Cihaz Hizmetleri Başkanlığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi Milli Eğitim Müdürlüğü	2018-2023	<p>- Acil müdahale için mobil defibrilatöre kolay ulaşımın sağlanması için tüm kamu kurumları, büyük alışveriş merkezleri ve okullara mobil defibrilatör bulunmasının sağlanması</p> <p>- Acil müdahale durumunda 112 Acil Servis ekibi gelinceye kadarki sürede kullanılabilmesi amacıyla defibrilatör kullanımı konusunda ilgili kurumlardaki belli sayıda personelin Gaziosmanpaşa Üniv. İlk ve Acil Yardım Anabilim Dalı öğretim üyeleri tarafından eğitilmesi</p> <p>-Mobil defibrilatör olan kurum sayısı</p> <p>-Defibrilatör kullanımı konusunda eğitim alan birey sayısı</p>

6	Çocuklar için Sağlık Eğitim Merkezi ve Parkı Açılması	Tokat Belediyesi	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat Belediyesi İl Millî Eğitim Müdürlüğü	2018-2023	-Çocuklar ve ailelerinin sağlık bilincinin artırılması, obezitenin önlenmesi, sağlıklı yaşam amacıyla Tokat Merkezdeki Trafik Parkı benzeri açık ve kapalı alanı olan Çocuk Sağlık Parkı açılması -Açık alanda çocukların aileleriyle birlikte gelerek keyifli vakit geçirebilecekleri, sigara içilmesinin yasak olduğu, sağlık konusunda bilinçlenmeleri için çizgi film kahramanları ve eğlenceli maketler ve çocuk oyun parkı olması -Kapalı alanda ise sağlıkla ilgili çocukların dikkatini çekecek eğlenceli aktiviteleri içeren Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Millî Eğitim Müdürlüğü'nün ortak çalışması sonucu oluşturulan çocuklarda sağlık bilincinin gelişmesine katkı sağlayabilecek uygun maket, oyuncak, kısa film gösterimi vb. yapılması	-Çocuklar ve ailelerinde sağlık bilincinin artırılması
EYLEM KONUSU-7:YAŞLI SAĞLIĞININ KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ						
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Yaşlılar İçin Gündüz Bakım Evi Açılması	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Tokat Belediyesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023	-Çalışanların aile bireylerinden bakım ihtiyacı olan yaşlı bireylere yönelik gündüz mesai saatleri içinde bakım hizmetlerinin verildiği bakım evi	-Yaşlılarda yaşam kalitesinin artması -Çalışanların memnuniyet düzeyinin

							açılması -Mesai sonrası ise bu yaşlı bireylerin servise kendi evlerine götürülerek aile ortamından tamamen kopmadan bakımlarının verilmesinin sağlanması	yükselmesi
2	Kamu, Özel Kurum ve AVM'lerde Yaşlıların Günlük Yaşam Aktivitelerini Kolaylaştırıcı Fiziksel Düzenlemeler	İl Sağlık Müdürlüğü Özel Sağlık Kuruluşları	Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü Tokat Belediyesi	2018-2023	- Tüm sağlık kurumları başta olmak üzere kamu ve özel diğer kurumlar ile AVM'lerde yaşlılara avantaj sağlayan uygulamaların artırılarak bebek bakım odası gibi yaşlı dinlenme alanları oluşturularak tuvalet ve lavabolarının yaşlıların kullanımına uygun hale getirilmesi	-Yaşlıların günlük yaşam aktivitelerinin kolaylaşması -Yaşlıların sosyal yaşama katılımının artması		
3	Yaşlılarda Ev Kazalarının Önlenmesine Yönelik Düzenlemeler Yapılması	Tokat Belediyesi	Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü	2018-2023	- Yaşlıların günlük yaşam aktivitelerini kolaylaştırarak, ev kazalarının önlenmesi ve yaşam kalitelerinin artırılması amacıyla belediyeler ile işbirliği yapılarak konutlarda fiziksel düzenlemeler (eşiklerin kaldırılması, merdivenlerin iki taraflı tutunabilecek şekilde yapılması, ev aydınlatmasının yaşlıların görme yeteneğinin azaldığı dikkate alınarak daha iyi projelendirilmesi, mutfak, tuvalet, banyo ve lavaboların yaşlı ergonomisine uygun hale getirilmesi) yapılmasının sağlanması	-Yaşlılarda ev kazalarının azalması		

4	Geriatri Polikliniği Açılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023	-Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Geriatri Anabilim Dalı kurularak Geriatri polikliniğinin açılması -Geriatri AD tarafından Yaşlı sağlığına yönelik araştırmalar düzenlenmesi	-Geriatri polikliniğinden faydalanan yaşlı birey sayısı
5	Dış Hekimliği Fakültesi'nde Geriatri Kliniği Açılması*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi	2018-2019	Dış Hekimliği Fakültesi'nin imkanlarının geliştirilmesi amacıyla Dış Hekimliği Fakültesi'nde yaşlı hastalara yönelik Geriatri Kliniği açılması	
EYLEM KONUSU-8:ENGELLİ BİREYLERİN SAĞLIK HİZMETLERİNE DAHA KOLAY ERİŞİMİNİN SAĞLANMASI VE ENGELLİLERE YÖNELİK UYGULAMALAR						
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Engelsiz Sağlık Kurumları (Engellilerin hizmete daha kolay erişimi için sağlık kurumlarında fiziksel şartların iyileştirilmesi)	İl Sağlık Müdürlüğü	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Özel Sağlık Kuruluşları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Tokat Belediyesi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	2018-2023	-Engellilerin hizmete daha kolay erişimi sağlayarak sağlık hizmet kalitesini artırmak amacıyla sağlık kurumlarında fiziksel şartların iyileştirilmesi -Engelli Hakları ve Erişilebilirlik konusunda denetim ve bilinçlendirme faaliyetleri düzenlenmesi -Sağlık kurumlarının mimari ve çevresel açıdan engellilere uygun olarak düzenlenmesi -2023 yılına kadar kademeli olarak artırılarak Engelli bireylerin erişebileceği sağlık kuruluşlarının oranının %100'e çıkarılması	-2023 yılına kadar kademeli olarak artırılarak Engelli bireylerin erişebileceği sağlık kuruluşlarının oranını %100'e çıkarmak

2	Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Açılması*	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Tokat Belediyesi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	2018-2023	-Engellilere yönelik hizmet veren resmi bakım merkezlerinin kapasitelerinin ve fiziki şartlarının geliştirilmesi kapsamında Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi açılması	- Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nden yararlanan engelli birey sayısı
3	Tekerlekli Sandalye Kullanan Engelli Bireylerin Toplumsal Faaliyetlere Katılımının Artırılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü	Tokat Valiliği Tokat Belediyesi İlçe Belediyeleri Gaziosmanpaşa Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi	2018-2023	-Tokat ilinde yaşayan tekerlekli sandalye kullanıcılarının bağımsız yaşama katılım açısından ayrıntılı değerlendirilmesi amacıyla ihtiyaç analizlerinin yapılması -İhtiyaç analizi sonuçları ile uyumlu olacak şekilde topluma katılımı engelleyen her türlü çevresel engelin kaldırılması için çalışmalar yapılması -Tekerlekli sandalye kullanan engelli bireylerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere katılım sağlanması	-Tekerlekli sandalye kullanan engelli bireylerin toplumsal faaliyetlere katılım sayısı
4	Engelli Raporlarının Alınması ve Yenilenmesindeki Sorunların Giderilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2019	-Engelli bireylerin farklı hastanelerden farklı raporlar alınması, engellilik oranlarının farklı verilmesi gibi sorunlarını giderecek ortak bir komisyon kurulması -Engelli Sağlık Kurulu Raporlarından ücret alınmaması -Engelli sağlık raporlarında sağlık hizmetinin nasıl verileceğinin açık şekilde belirtilmesi -Sahte engelli raporu sorununun ortadan kaldırılmak için merkezi kayıt sistemi oluşturulması	-İlgili konuda kurulan komisyon sayısı, -Rapor alınımında veya yenilenmesinde alınan ücretlerin kaldırılması, -Sağlık raporlarında hizmet sunma şeklinin açıkça belirtilmesi, -Sahte engelli raporu alımı önlemek için kurulan kayıt sistemi.

5	Sağlık Çalışanlarına Yönelik İşaret Dili Kursları	İl Sağlık Müdürlüğü	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Özel Sağlık Kuruluşları Tokat Aile Hekimleri Derneği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	2018-2023	-Kamu ve özel tüm basamaklardaki sağlık kuruluşlarında görev yapan doktor, diş hekimi ve diğer sağlık personeline yönelik işaret dili kursları ile işaret dili bilen sağlık personeli sayısının artırılması -Böylece işitme engelli hasta, hasta yakınları ve sağlık çalışanlarına daha kaliteli sağlık hizmeti sunulmasının sağlanması	-İşaret dili bilen sağlık personeli sayısı
6	Engelli ve Kronik Hastalığı Olan Bireylere Yönelik Hasta Kampı	İl Sağlık Müdürlüğü	Tokat Belediyesi İlçe Belediyeleri Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023	-Engelli hasta ve hasta yakınlarının katıldığı engellilik ve kronik hastalık yönetimi konusunda uzman sağlık personeli tarafından verilecek 3-7 günlük fizyoterapi, yoga, pilates, müzik terapi, refleksoloji gibi değişik aktivitelerle desteklenecek kamp programları düzenlenmesi -Yapılan bu etkinliklerle engelli hastaların yaşam kalitesinin yükseltilmesi -Hastaların hastalıklarını daha iyi anlayabilmesi ve hastalıklarıyla daha barışık olabilmesi sağlanarak farkındalıklarının artırılması -Ayrıca bu kamplarda engelli bireylerin sorunlarının çözümlerine yönelik akademik çalışmalar yapılması	-Engellilik konusundaki farkındalıklarının artması -Kronik hastalıklarda hastaların yaşam kalitesinin artırılması

7	Engelli Bireylere Yönelik Spor Merkezi Açılması	Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Tokat Belediyesi İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023	-Tokat merkezde engelli bireylerin kendilerine uygun olabilecek sporları yapabileceği ve kendini geliştirebileceği spor salonu açılması -Bu salonların engellilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlanması -Engelli bireylerin kendine güveni ve hastalıkları ile mücadelede başarılı olmalarının sağlanması -Bu merkezlere düzenli olarak gelecek spor yapan engelli bireyler içinden bu konuda uzman olan değerlendiriciler tarafından seçilen engelli bireylerin katılımıyla Engelli Spor Kulübü oluşturulması	-Engelli bireylerin çeşitli müsabakalarda başarı oranında artma
8	Dış Hekimliği Fakültesi'nde Engelli Kliniği Açılması*	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi	2018-2019	-Gaziosmanpaşa Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'nin imkanlarının geliştirilmesi amacıyla Dış Hekimliği Fakültesi'nde engelli hastalar, engeli sağlık çalışanları ve engelli öğrencilere yönelik planlanan klinik düzenlemelerin tamamlanması ile yeterli sayıda dış ünite engelli ünite olarak ayrılarak "Engelli Kliniği"nin açılması. -Böylece engelli bireylerin zaman kaybı ve herhangi bir güçlük yaşamadan tüm tedavilerinin aynı klinikte yapılmasının sağlanması	-Dış hekimliği hizmetlerinden yararlanan engelli birey sayısı

EYLEM KONUSU-9:KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Kırsal Yerleşim Yerlerinde Sağlık İstasyonu / Kabin veya Konteyneri Temin Edilmesi*	İl Sağlık Müdürlüğü	Belediyeler Muhtarlıklar	2018-2019	-Sağlık hizmetlerinin verilmesinde kullanılan herhangi bir sağlık binası bulunmayan kırsal yerleşim yerlerinde gezici ve mobil sağlık hizmetlerinde kullanılmak üzere prefabrik ve taşınabilir sağlık istasyonu/ kabini/konteyneri temin edilmesi.	-İlimizdeki 612 köyden asgari 500'üne bu türden istasyonların kurulması.
2	Halk Çeşmelerinin Tespiti ve Bu Suların Sağlık Açısından Uygunluğunun Belirlenmesi*	İl Sağlık Müdürlüğü	-İl Özel İdaresi -Belediye Başkanlıkları -Tokat Halk Sağlığı Laboratuvarı	2018-2023	-Halk çeşmelerinin tespit edilmesi -Araç gereç ve analiz ücreti vb. ihtiyacının belirlenmesi -Numune alma programının hazırlanması -Numune alınması ve ilgili laboratuvara ulaştırılması -Analiz yapılması -Analiz sonuçlarının değerlendirilmesi -Su sanitasyon çalışmalarının yapılması -Takiip numunelerinin alınması -Halk çeşmesinin güvenilirliğinin belirlenmesi	-Tespiti yapılan halk çeşmelerinin yaklaşık %70 ini kontrol altına almak.
3	Beyaz Bayrak Sertifikası Olan Okulların Sayısının Artırılması	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	2018-2023	-Beyaz Bayrak Sertifikası olan okulların sayısının kademeli olarak artırılarak 2023 yılına kadar çoğunluğunun bu sertifikayı almasının sağlanması	-Beyaz Bayrak Sertifikası olan okul sayısı

4	İhtiyaç Olan Yerlerde Yeni Aile Hekimliği Birimleri Açarak Aile Hekimi Başına Düşen Nüfusun Kademeli Olarak Azaltılmasının Sağlanması	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı	2018-2023	-Birinci basamak sağlık hizmetlerinin kapasitesini, kalitesini ve dağılımını iyileştirmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak için ihtiyaç olan yerlerde yeni aile hekimliği birimleri açarak aile hekimi başına düşen nüfusun kademeli olarak azaltılmasını sağlamak	-2023 yılına kadar Aile hekimi başına düşen nüfusu 2000'e düşürmek
5	Evde Sağlık Hizmetlerinde Araç Desteğinin Sağlanması*	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Milli Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	2018-2023	-Koruyucu sağlık hizmetlerinin kırsal kesimde daha etkili olarak sunulabilmesi amacıyla; 5 adet evde sağlık hasta bakım ve nakil aracı alınması	-Kırsal kesimde Evde sağlık hizmetlerinden faydalanan hasta sayısı
6	Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) Açılması *	İl Sağlık Müdürlüğü	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Tokat Belediyesi	2018-2023	-Cinsel istismara uğramış çocukların ikincil örselenmesini asgariye indirmek, bu süreçteki adli ve tıbbi işlemlerin bu alanda eğitilmiş uzman kişilerden oluşan bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere ilimizde Tokat Devlet Hastanesi bünyesinde Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) açılmasının sağlanması	-Çocuk İzlem Merkezi'nin (ÇİM) Açılması

7	Genetik Hastalıklar Tanı Merkezi (GHTM) Açılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2019	-Akraba evlilikleri yaygın olduğu, zihinsel ve bedensel engelli birey sayısının fazla olduğu ilimizde Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde Genetik Hastalıklar Tanı Merkezi (GHTM) açılması -Bu merkezde akraba evliliği olanlar ile herediter kanser ve FMF gibi kalıtsal hastalıkları olan bireylere genetik danışmanlık hizmetlerinin rutin olarak verilmesinin sağlanması	-Genetik Hastalık görülme sıklığında azalma -Erken tanısı konulan Genetik Hastalık sayısının artması
8	Genetik Danışmanlık Hizmetlerinin Rutin Olarak Verilerek Sağlık Personeli ve Toplumun Farkındalığının Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü Tokat Belediyesi	2018-2023	-Aile hekimleri ve kadın hastalıkları ve doğum uzmanları başta olmak üzere ilimizde görev yapmakta olan genetik danışmanlık alanıyla ilgili tüm sağlık personeline genetik danışmanlık ve preimplantasyon genetik tanı (PGT) konularında farkındalık düzeylerini artırmak amacıyla eğitimler ve çalıştay vb. düzenlenmesi -İlimiz genelinde akraba evlilikleri ve herediter hastalıkların sık görüldüğü bölgelerde yaşayan topluma yönelik genetik danışmanlık konularında farkındalığı artırmak amacıyla eğitimler düzenlenmesi	-Genetik Hastalık görülme sıklığında azalma -Bazı genetik hastalıklar zeka geriliğine yol açtığı için toplumda zeka geriliği olan birey sayısında azalma
EYLEM KONUSU-10:KORUYUCU AĞIZ VE DIŞ SAĞLIĞI HİZMETLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ						

Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Dış Sağlığını Koruma Eğitimleri, Uygulamaları ve Farkındalık Oluşturarak Koruyucu Ağız ve Dış Sağlığı Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması	Ağız ve Dış Sağlığı Merkezi	İl Sağlık Müdürlüğü İl Millî Eğitim Müdürlüğü Gaziosmapaşa Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Tokat Belediyesi Tokat Ekmekçiler, Lokantacılar, Pideciler ve Pastacılar Odası	2018-2023	- İlköğretim okullarında koruyucu ağız dış sağlığı hizmetlerine yönelik tiyatro ekibi ve dış hekimleri tarafından eğlenceli uygulamalar ve eğitimler verilmesi, - Ağız ve dış sağlığı taramaları ve dış koruyucu hekimlik uygulamaları -Eğitici ve bilgilendirici içerikli Android ve iOS uyumlu mobil uygulama hazırlanması, ilgili içeriklerin kurumun web sayfası ve sosyal medya organlarında yayınlanması ayrıca veri tabanı oluşturulması - Belirlenen restoranlara farkındalık oluşturan tabak altı kağıt verilmesi ve lavabolara dış fırçalamayı hatırlatıcı afişler hazırlanması -Belirlenen restoranlara tek kullanımlık dış fırçası ve macun otomatlarının konulması -Belirlenen yemekli bölge okullarında dış fırçası dağıtılması ve lavabolara sensörlü dış macunu makineleri konulması -İçerisinde lavabo, ayna ve su bulunan dış fırçalama kabinleri hazırlanarak belediye sınırları içinde belirlenen	-Çocuklarda 2023 yılına kadar DMFT-12 indeksi, (12 yaşında ortalama çürük, kayıp ve dolgulu diş sayısı) 1.0'a düşürmek -Erişkinlerde ağız ve dış sağlığı farkındalık düzeyinin artması

						yerlere konumlandırılması - Koriyucu ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin etkili kullanımının sağlanması için bilgilendirici afiş ve broşürler dağıtılması	
2	Porselen Diş Yapımında Süre-Maliyet ve Kalite Avantajı Sağlanması* (Direkt Metal Lazer Sinterleme Sistemini Kullanma Bakımından Diğer Diş ADSM'lere öncülük etme)	Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2019	-Direkt Metal Lazer Sinterleme Sistemini Kullanma Bakımından Diğer ADSM'lere öncülük ederekPorselen Diş Yapımında Süre-Maliyet ve Kalite Avantajı Sağlanması -Bu sistemin avantajları; protez teslim süresinin önemli ölçüde kısaltılması, çıkan işlemin yüksek standartta olması, laboratuvarında oluşabilecek kirliliğin önüne geçilmesi, maliyetin düşük olması, daha detaylı çalışabilme olanağı sağlanması	-Protez diş yapım süresinde kısalma -Protez diş maliyetinde düşme -Protez diş kalitesinde yükselme -Hasta ve Diş hekimi memnuniyetinde artma	
3	Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Açılması*	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğü Tokat ADSM Gaziosmapaşa Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi	2018-2023	-Çocukluk yaş grubunda diş sorunları oldukça fazla görülmekte olup hem koriyucu hem de tedavi açısından Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi açılması ile mevcut durumda yaşanan yoğunluğun azaltılması ve çocukların ayrı birimlerde hizmet almasının sağlanması	-Koriyucu diş sağlığı hizmetlerinde farkındalıkta artış -Diş kliniklerinde yoğunlukta azalma	
4	Erbaa İlçesine ADSM Açılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğü Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	2018-2023	-Ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin daha etkin sunulabilmesi amacıyla il merkezindeki ADSM'ye ek olarak nüfusun fazla olduğu ve il merkezine uzak olan ilçelerden birine (Örneğin	-ADSM sayısı	

						Erbaa ilçesi) 20 üniteli ADSM açılması				
5	Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinde Araç Desteğinin Sağlanması	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Milli Eğitim Bakanlığı	2018-2023		-Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı hizmetlerinin kırsal kesimde daha etkili olarak sunulabilmesi amacıyla; 3 adet mobil ağız ve diş sağlığı aracı alınması -Gaziosmanpaşa Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi öğretim elemanları tarafından GOPUSEM bünyesinde Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi hekimlerine yönelik meslek kurslar düzenlenmesi	-Kırsal kesimde ağız ve diş sağlığı hizmetlerine ulaşabilen birey sayısı			
6	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Hekimlerine Yönelik Diş Hekimliği Fakültesi ile Koordineli Meslek Kurslar Düzenlenmesi	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi	İl Sağlık Müdürlüğü Tokat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	2018-2023			-Mesleki kuşlara katılan diş hekimi sayısı			
EYLEM KONUSU-11:ANNE VE BEBEK SAĞLIĞININ KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ										
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi				
1	Emzirme ve Bebek – Çocuk Bakım Kabinleri Oluşturulması*	Tokat Valiliği (Yerel Yönetimler)	-Kaymakamlıklar -Belediye Başkanlıkları - İl Sağlık Müdürlüğü -Mahalle Ve Köy Muhtarlıkları	2018-2019	-Şehir merkezlerinde halkın yoğun olarak bulunduğu merkezi alanlarda sabit olacak şekilde, özellikle pazar yerleri gibi belli zaman dilimlerinde yoğunluk bulunan alanlarda ise mobil emzirme ve çocuk bakım kabinlerinin oluşturulması -Her ilçe merkezine en az bir tane ve her 20 bin nüfusa birer tane olmak üzere sabit kabin, kurulan her pazar yeri için ise en az birer tane mobil	-Her ilçe merkezine en az bir ve her 20 bin nüfusa bir sabit kabin, kurulan her pazar yeri için en az bir mobil kabin				

2	Sezaryen ile Doğum Oranının Azaltılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Tüm Sağlık Kuruluşları	2018-2023	kabin temin edilmesi	-Normal doğumun teşvik edilmesi, sağlık personeli ve kadınların eğitimi ile yüksek olan sezaryen doğum oranının Türkiye ortalamasının altına düşürülmesi -Tıbbi endikasyonu olmayan sezaryen doğum oranını azaltmak için yapısal (altyapı, insan kaynağı, teknoloji vb.) düzenlemeler yapılması -Sağlık kurum ve kuruluşlarında "Gebe Bilgilendirme Sınıfları" ve "Normal Doğumu Teşvik Konusunda Danışmanlık" hizmetleri verilmesi, -Sezaryen doğum oranını azaltmak amaçlı Aile Hekimleri ve Aile Sağlığı Elemanları tarafından gebelere "Normal Doğum" ile ilgili danışmanlık hizmetlerinin verilmesini sağlamak -Her yıl sezaryen oranı en düşük olan hastane ve kadın doğum uzmanlarına teşekkür belgesi verilmesi	-Sezaryen doğum oranını Türkiye ortalamasının altına düşürmek -Sezaryen doğum oranını (tüm doğumlar içinde) yüzde 20'ye düşürmek (SB hedefi)
3	Anne Ölüm Oranının Azaltılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Tüm Sağlık Kuruluşları	2018-2023		-Sağlık kuruluşlarının Tokat ili Anne ve Bebek Ölümleri ile Mücadele Çalıştayı Sonuç Raporu (2017)' nda anne ölümlerinin azaltılması konusunda belirtilen eylemleri yerine getirmesinin sağlanması	-2023 yılına kadar Anne Ölüm Oranını yüz bin canlı doğumda 10'un altına düşürmek

4	Bebek Ölüm Hızının Azaltılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Tüm Sağlık Kuruluşları	2018-2023	<p>-15-49 yaş kadın izlemlerinin önemi konusunda toplumu bilinçlendirmek, hizmete talebi artırmak ve hizmet sunumunu iyileştirmek.</p> <p>-Tüm doğumların sağlık kuruluşlarında, eğitimli sağlık personeli tarafından gerçekleştirilmesini sağlamak</p> <p>-Misafir anneye programı kapsamında tüm gebeleri sorgulamak ve program şartlarını kapsayan gebeleri tespit edip programa katılmalarını sağlamak</p> <p>- İlerdeki tüm gebelerin tespit ve izlemlerinin izlem protokollerine uygun olarak izlenmesini sağlamak ve doğum yapılan hastanelerde gebe bilgilendirme sınıflarında gebelere eğitimler vermek.</p> <p>-Birinci basamak sağlık çalışanlarına bebek ve çocuk izlemleri hususunda güncelleme eğitimleri verilmesi</p> <p>-Bebek ve çocuk izlemlerinin nitelikli olması için izleme ve değerlendirme kapasitesinin güçlendirilmesi</p> <p>-Sağlık kuruluşlarının Tokat ili Anne ve Bebek Ölümleri ile Mücadele Çalıştayı Sonuç Raporu (2017)'nda bebek ölümlerinin azaltılması için belirtilen eylemleri yerine getirmesinin sağlanması</p>	<p>-2023 yılına kadar Bebek Ölüm Hızını bin canlı doğumda 5'e düşürmek</p>
5	Anne Dostu Hastane	İl Sağlık	Tüm Sağlık Kuruluşları	2018-	<p>- Doğum yapılan sağlık kuruluşlarında</p>	<p>-Anne Dostu Hastane</p>

	Sayısının Artırılması	Müdürlüğü	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2023	anne sağlığı hizmetlerinin niteliğini ve niceliğini artırarak anne adaylarının güvenli, kaliteli doğum hizmetine ulaşmalarını sağlamak için yürütülen Anne Dostu Hastane Programı kapsamında gerekli kriterleri yerine getiren hastanelere Anne Dostu Hastane ünvanı verilerek Anne Dostu Hastane sayısının artırılması	sertifikası alan hastane sayısı -Tüm hastanelerin Anne Dostu Hastane olması
EYLEM KONUSU-12:SAĞLIK ÇALIŞANLARININ MEMNUNİYETİ						
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Sağlık Personeline Yönelik Sosyal Tesis (Hekim Evi) Açılması*	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı, Tokat İl Özel İdaresi Tüm Sağlık Kuruluşları Tokat Tabip Odası	2018-2023	-İlimizdeki sağlık çalışanlarının hastane ve çalışma ortamı dışında sosyal etkinliklerde bir araya gelebilmesi ve tüm sağlık personeli ve ailelerinin yararlanabilmesi amacıyla içerisinde otel, restoran, konferans salonu, düğün salonu ve çeşitli sosyal etkinliklerin yapılabileceği şehir merkezinde modern bir sosyal tesis (Hekim Evi) yapılması - İl Sağlık Müdürlüğü ve bağlı kuruluşlarca sağlık alanında ilimizde düzenlenecek toplantı, çalıştay, sempozyum vb. etkinliklerin İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı olarak işletilmesi uygun olan bu tesisteki konferans	-Sağlık çalışanları memnuniyetinde artış

2	İl Sağlık Müdürlüğü'ne Bağlı Yeni Misafirhane'nin Açılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı, Tokat İl Özel İdaresi	2018-2020	salonunda yapılması -Tokat Merkez'de İl Sağlık Müdürlüğü'ne ait Misafirhane yerine 35 Yataklı yeni bir tesis haline getirilmesi	-Sağlık çalışanları memnuniyetinde artış
3	Sağlık Çalışanlarının Memnuniyet Düzeyinin Artırılmasına Yönelik Proje Veya Lisansüstü Tezlerin Hazırlanması	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023	-Kamu veya özel sağlık kuruluşlarında çalışan tüm sağlık çalışanlarının memnuniyet düzeylerinin artırılmasına yönelik proje veya lisansüstü tezlerin hazırlanması	-Memnuniyet düzeylerinin artırılmasına yönelik hazırlanan proje ve lisansüstü tez sayısı
EYLEM KONUSU-13:ÇALIŞAN SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ						
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Sağlık Çalışanına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Yönelik Çalışmalara Ağırlık Verilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat Tabip Odası Tokat Diş Hekimleri Odası	2018-2023	-Şiddete maruz kalan sağlık çalışanının baş vurabileceği ve avukat desteği gibi konularda desteklenebileceği bir birim oluşturularak devamlılığının sağlanması -Beyaz Kod uygulamasının titizlikle sürdürülerek, uygulamada yaşanan personel desteği ve teknik sorunların giderilmesi -Sağlık personeline yönelik şiddet durumunda ilgili şahısların gereken cezayı almaları konusunda gerekli girişimlerde bulunulması	-Sağlık çalışanına yönelik şiddet sayısı

2	Sağlık Çalışanlarının Sağlığının Geliştirilmesi, Korunması ve Farkındalığın Artırılmasına Yönelik Faaliyetler Düzenlenmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tokat Tabip Odası Tokat Dış Hekimleri Odası Tokat Eczacılar Odası Özel Sağlık Kuruluşları	2018-2023	-Tüm sağlık çalışanlarının sağlığının geliştirilmesi, korunması ve farkındalıklarının artırılmasına yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği ve Mobbing konularında eğitimler verilmesi -Yılda en az bir kez Sağlık Çalışanlarının Sağlığının Geliştirilmesi konusunda tüm sağlık çalışanlarına yönelik sempozyum veya konferans düzenlenmesi	-Eğitim alan sağlık çalışanı sayısı -Düzenlenen sempozyum veya konferans sayısı
3	İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Önlenmesine Yönelik Faaliyetler Düzenlenmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Tokat Sanayi ve Ticaret Odası Tokat Organize Sanayi Müdürlüğü İşyeri Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri	2018-2023	-İlimizdeki meslek hastalıkları prevalansının belirlenmesi için tüm işyerlerini içeren saha çalışması yapılarak sonuçlarına göre gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması -İlimizde meslek hastalıkları tanısında görev alan polikliniklerinin personel ve tanı araçları açısından desteklenerek güçlendirilmesi -Tozlu ve gürültülü işyerleri başta olmak üzere çok tehlikeli ve tehlikeli işyerlerinde çalışanlarda iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik işyeri hekimleri tarafından verilen periyodik eğitimlerin sürekliliği ve denetiminin sağlanması	-Eğitim verilen çalışan sayısı -İş kazası sayısı -Meslek hastalıkları sayısı

EYLEM KONUSU-14:SAĞLIK KURULUŞLARINDA MEMNUNİYET, KALİTE VE AKREDİTASYON						
Eylem No	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Şehir Dışından veya İlimizdeki Uzak İlçelerden Gelen Yoksul Hasta Yakınlarının Konaklayabilmeleri İçin Refakatçi Oteli Açılması*	İl Sağlık Müdürlüğü	-Sağlık bakanlığı -Valilik -Tokat Belediyesi -İl özel idaresi -Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023	-Şehir dışından veya ilimizdeki uzak ilçelerden gelen ve yatan hastası olan refakatçilerden ihtiyaç sahibi olanların bu süreçte ücretsiz olarak konaklayabileceği, yemek dahil diğer ihtiyaçlarını da giderebileceği, hastanelere servis imkanının olduğu misafirhane tarzı bir otel açılması -Aynı zamanda bu binada hastanelerde yoğun bakımda hastası olan hasta yakınlarının dinlenebileceği bir ortam oluşturulması	-Hasta memnuniyetinin yükselmesi -İhtiyacı olan tüm hasta yakınları ve refakatçilerin hizmet verilmesi
2	Üniversite, Kamu ve Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlarının Akredite Olmasının Sağlanması	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Gaziosmanpaşa Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Özel Sağlık Kuruluşları	2018-2023	-2016 yılında başlayan Tıp Fakültesi Eğitiminin TEPDAD (Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) tarafından Akreditasyon sürecinin tamamlanarak tıp eğitiminin akredite edilmesi, böylece hem tıp eğitimi kalitesinin daha da yükseltilmesi hem de tıp fakültesinin tercih ediliirliğinin artırılması -Diş Hekimliği Fakültesinin akreditasyon sürecinin tamamlanması -Kamu ve özel sağlık kurum ve	-Akredite olan sağlık kurum ve kuruluşu sayısı

2	KKKA Hastalığı Geçiren Seropozitif Bireylerde İmmünite Durumunun Tespit Edilebilmesi Amacıyla Antikor Düzeylerinin Belirlenmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2023	-KKKA Hastalığı tedavisi ve korunmasına yön verebilmek amacıyla KKKA Hastalığı geçiren seropozitif bireylerde immünite durumunun tespit edilebilmesi için antikor düzeyinin belirleneceği epidemiyolojik saha çalışması yapılması -Çalışma sonucunda elde edilen bulguların KKKA Hastalığından korunmada yol gösterici olması	-KKKA Hastalığı vaka sayısı ve mortalite hızında azalma
3	KKKA Hastalığından Korunmada Vektör Kenelerle Mücadelede Hayvanların Kenelere Yönelik Düzenli Olarak İlaçlama Çalışmalarının Yapılması*	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	2018-2023	-KKKA Hastalığından korunmada riskli bölgelerdeki hayvanların vektör kenelere yönelik düzenli olarak ilaçlama çalışmalarının sürdürülmesi, -Özellikle kırsal kesimde çiftçilerin bu konudaki farkındalıklarının artırılmasına yönelik eğitimler düzenlenmesi, -Hayvanların kenelere yönelik ilaçlama çalışmaları kapsamında ilaçların dağıtılması ve uygun kullanılması konusunda düzenli olarak takip ve denetimlerin yapılması	-KKKA Hastalığı vaka sayısı ve mortalite hızında azalma
4	KKKA Hastalığının Morbidite ve Mortalitesinin Azaltılmasına Yönelik	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2018-2019	-KKKA Hastalığının morbidite ve mortalitesinin azaltılmasına yönelik il merkezi ve nüfusu fazla olan tüm ilçe hastanelerinde en az bir Enfeksiyon	-KKKA Hastalığı vaka sayısı ve mortalite hızında azalma

	Sağlık Personeli Sayısı ve Hastane İmkanlarının Güçlendirilmesi				hastalıkları uzmanı olması sağlanmalı, küçük ilçelerde ise özellikle enfeksiyonun sık görüldüğü bahar ve yaz aylarında Enfeksiyon hastalıkları uzmanı görevlendirilmesi -Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin KKKA Hastalarının tedavisine yönelik sağlık personeli sayısı ve hastane imkanlarının güçlendirilmesi	
EYLEM KONUSU-16: SAĞLIK İNSAN GÜCÜ VE ALT YAPISININ GÜÇLENDİRİLEREK SAĞLIK TESİS YATIRIMLARININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ						
Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi	
1 Uzman Hekim Başta Olmak Üzere Eksik Branşlardaki Sağlık İnsan Gücü İhtiyacının Giderilmesi*	İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğü Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi	2018-2023	-İl merkezi ve ilçelerdeki devlet hastanelerinde, kadın hastalıkları ve doğum, beyin cerrahi, çocuk cerrahi, çocuk nefroloji, çocuk kardiyojlojisi, çocuk hematolojisi ve erişkin hematoloji gibi alanlarda uzman hekim ihtiyacının giderilerek sağlık hizmet sunumunun daha güçlendirilmesi -Tıp Fakültesi bünyesinde Çocuk Cerrahi, Çocuk Nörolojisi gibi alanlarda eksik öğretim üyesi sayısının tamamlanarak hem tıp eğitimi hem de sağlık hizmet sunumunun daha güçlendirilmesi	-Eksik olan alanlarda ilimize atanan uzman hekim ve diğer sağlık personeli sayısı	

2	Cerrahi Araştırma, Uygulama ve Eğitim Merkezi Açılması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Sağlık Bakanlığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023	-Cerrahi alanında araştırma, uygulama ve eğitim verilerek şehrimizde sağlık turizmi ve tıp sanayinin gelişmesine katkı sağlanmasının hedeflendiği Gaziosmanpaşa Üniversitesi bünyesinde "Cerrahi Araştırma, Uygulama ve Eğitim Merkezi" açılması -Burada yurt içi ve yurt dışından gelecek cerrahlara yönelik olarak laparoskopi ve endoskopi eğitimlerinin verilmesi -Bu merkezde bir simülasyon merkezinin kurularak sağlık personeli ve öğrencilere simülasyonla eğitim verilmesi	-Cerrahi Araştırma, Uygulama ve Eğitim Merkezi'nden faydalanan sağlık personeli ve hasta sayısı
3	Robotik Rehabilitasyon Merkezi Açılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023	- Fizik tedavi ve rehabilitasyon alanında robotik teknolojiden yararlanılarak kullanılan özellikle yürüyemeyen veya yürüme kısıtlılığı olan hastalarda "Robotik Yürüme Cihazı" yardımıyla hastaların yürümesinin sağlandığı Robotik Rehabilitasyon Merkezi Açılması	-Robotik Yürüme Cihazından faydalanan hasta sayısı
4	Göğüs Hastalıkları Hastanesi Açılması	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023	- İlimiz genelindeki KOAH, astım ve tüberküloz başta olmak üzere sık görülen göğüs hastalıklarının tanı ve tedavi imkanlarının güçlendirilmesi amacıyla il merkezinde Devlet Hastanesi'ne bağlı Göğüs Hastalıkları Hastanesi açılması	- KOAH, astım, tüberküloz gibi göğüs hastalıklarının tanı ve tedavi imkanlarında iyileşme

5	Toksikoloji Laboratuvarı Kurulması	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Sağlık Bakanlığı Gaziosmanpaşa Üniversitesi İl Sağlık Müdürlüğü	2018-2023	-Zehirlenme durumlarında insan vücudundaki toksik madde varlığı ve düzeyini tespit eden, ilimiz ve çevre illerin ihtiyacına yönelik 24 saat hizmet veren bir Toksikoloji araştırma laboratuvarı kurulması	-Toksikoloji laboratuvarı yapılan analiz sayısı
6	Merkez ve İlçelerde İhtiyaç Olan Sağlık Tesis Yatırımlarının Gerçekleştirilmesi	İl Sağlık Müdürlüğü	Sağlık Bakanlığı Tokat İl Özel İdaresi	2018-2020	-Tokat Devlet Hastanesi Ek Binası -Sulusaray Entegre İlçe Hastanesi -Merkez Emirseyyit Kasabası Aile Sağlığı Merkezi -Merkez Ormandibi Kasabası Aile Sağlığı Merkezi -Merkez Çağgözü Mah. 75.Yıl Aile Sağlığı Merkezi+112 Acil Sağlık Hizmet (1 Ekiplilik) -Merkez Güneşli Mah. Aile Sağlığı Merkezi+112 Acil Sağlık Hiz. İst (1 Ekiplilik) -Merkez Bağlar Mah. Aile Sağlığı Merkezi+112 Acil Sağlık Hiz. İst (1 Ekiplilik) -Merkez Topçubağı Mah. Aile Sağlığı Merkezi+112 Acil Sağlık Hiz. İst (1 Ekiplilik) -Merkez Kaleardı Mah. Aile Sağlığı Merkezi+UMKE Deposu+112 Acil Sağlık Hiz. İst. (1 Ekiplilik) -Almus İlçe Sağlık Müdürlüğü+Aile Sağlığı Merkezi+112 Acil Sağlık Hiz. İst (1 Ekiplilik)	

7. Kaynakça

- Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023
<http://www.tsv2023.org/index.php/kurumsal-ve-lokal-2023-calismalari.html>
Erişim Tarihi: 11.03.2018
- 65.Hükümet Programı
https://www.basbakanlik.gov.tr/Forms/_Global/_Government/pg_GovernmentProgram.aspxErişim Tarihi:24.03.2018
- Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/12/Onuncu%20Kalk%C4%B1nma%20Plan%C4%B1.pdf> Erişim Tarihi: 19.02.2018
- Onuncu Kalkınma Planı 2018 Yılı Programı
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/779/2018%20Y%C4%B1%C4%B1%20Program%C4%B1.pdf>Erişim Tarihi: 12.03.2018
- Öncelikli Dönüşüm Programları
<http://odop.kalkinma.gov.tr/OncelikliDonusumProgramlariEylemPlanlari.html>Erişim Tarihi: 17.03.2018
- Sağlıkta Dönüşüm Programı
<https://www.saglik.gov.tr/TR,11415/saglikta-donusum-programi.html> Erişim Tarihi: 06.03.2018
- Orta Vadeli Program 2017-2019
[http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/OrtaVadeliProgramlar/Attachments/13/Orta%20Vadeli%20Program%20\(2017-2019\).pdf](http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/OrtaVadeliProgramlar/Attachments/13/Orta%20Vadeli%20Program%20(2017-2019).pdf) Erişim Tarihi: 25.02.2018
- 2017 Yılı Yatırım Programı
http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/KamuYatirimProgramlari/Attachments/55/2017YiliYatirim_Programi.pdfErişim Tarihi: 04.02.2018
- Sağlık Bakanlığı Stratejik Planı, 2013-2017.
<http://www.saglikbakanligi.gov.tr/TR,11510/saglik-bakanligi-stratejik-plani-2013-2017.html>Erişim Tarihi: 28.02.2018
- Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi (YHGP) (2006-2023)
<http://www.oka.org.tr/okalcerik.aspx?Id=37> Erişim Tarihi: 07.03.2018

- Türkiye’de Sağlık Sektörüne Genel Bakış TOBB, Aralık 2017
<https://www.tobb.org.tr/saglik/20171229-tss-genel-bakis-tr.pdf> Erişim Tarihi: 18.03.2018
- Sağlık Bakanlığı 2018 Yılı Bütçe Sunumu
<https://sgb.saglik.gov.tr/haberler/t-c-saglik-bakanligi-2018-yili-butce-sunumu-tbmm-plan-ve-butce-komisyonu> Erişim Tarihi: 21.03.2018
- Sağlık Bakanlığı Ulusal Ruh Sağlığı Eylem Planı (2011-2023)
<https://www.psikolog.org.tr/doc/ulusal-ruh-sagligi-eylem-planı.pdf> Erişim Tarihi: 05.03.2018
- Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Programı Eylem Planı
<http://www.seis.org.tr/docs/daha-cok-uretmeliyiz/eylem-planlari/saglik-endustrilerinde-yapisal-donusum-programi-eylem-planı.pdf> Erişim Tarihi: 12.03.2018
- Sağlıklı Yaşam Ve Hareketlilik Programı Eylem Planı
http://odop.kalkinma.gov.tr/dokumanlar/21Saglikli_%20Yasam_ve_Hareketlilik_Programi.pdf Erişim Tarihi: 05.03.2018
- Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Programı
http://odop.kalkinma.gov.tr/dokumanlar/17Saglik_Turizminin_Gelistirilmesi_Programi.pdfErişim Tarihi: 14.03.2018
- Ulusal Tütün Kontrol Programı Eylem Planı
<https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/420,ulusal-tutun-kontrol-programi-eylem-planıpdf.pdf?0> Erişim Tarihi: 11.02.2018
- TUBA Ulusal Kanser Politikaları Çalıştay Raporu, 27-28 Haziran 2014
http://www.tuba.gov.tr/upload/files/tubayla_ilgili/Kanser%20%C3%87al%C4%B1%C5%9Ftay%C4%B1%20Raporu_compressed.pdfErişim Tarihi: 19.03.2018
- Sağlık Bakanlığı 2013-2018 Ulusal Kanser Kontrol Planı
- Türkiye Sağlık Sektörü Raporu, Uluslararası Yatırımcılar Derneği, 2012
https://www.yased.org.tr/ReportFiles/2013/TURKYE_SALIK_SEKTORU_RAPORU.pdfErişim Tarihi: 22.03.2018
- Sağlık Bakanlığı 2016 Sağlık İstatistikleri Yıllığı

<https://www.saglik.gov.tr/TR,30485/saglik-istatistikleri-yilligi-2016-yayinlanmistir.html>Erişim Tarihi: 24.03.2018

- Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Eylem Planı (2014-2018)
[http://www.oka.org.tr/Documents/DOKAP%20Eylem%20Plan%C4%B1%20\(2014-2018\).pdf](http://www.oka.org.tr/Documents/DOKAP%20Eylem%20Plan%C4%B1%20(2014-2018).pdf) Erişim Tarihi: 17.03.2018
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı 2015 Tokat İli Sosyal Analizi
<http://www.oka.org.tr/Documents/TOKAT%20SOSYAL%20ANALIZ%20RAPORU.pdf>Erişim Tarihi: 06.03.2018
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları
<http://www.oka.org.tr/Documents/TR83%20B%C3%B6lgesi%20Uygun%20Yat%C4%B1r%C4%B1m%20Alanlar%C4%B1%20Ara%C5%9F%C4%B1rmas%C4%B1.pdf>
Erişim Tarihi: 27.03.2018
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistik Yıllığı 2014
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistik Yıllığı 2015
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistik Yıllığı 2016
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistik Yıllığı 2017
- Tokat İl Sağlık Müdürlüğü 2017 Faaliyet Planı
- Tokat İli Anne ve Bebek Ölümleri İle Mücadele Çalıştayı Sonuç Raporu ve Eylem Planı, 2017
- Tokat Valiliği Halk Sağlığı Müdürlüğü Tokat İli Uyuşturucu İle Mücadele Şurası Sonuç Bildirgesi, 2015
- Tokat İli Uyuşturucu İle Mücadele 2017-2023 Stratejisi, 2017 Uygulama Planı
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi Palyatif Bakım Çalıştayı Sonuç Raporu
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi Stratejik Planı (2014-2018)

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

A Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T 0 362 431 24 00
F 0 362 431 24 09
W www.oka.org.tr
E info@oka.org.tr
IG /okaorgtr
F /OrtaKaradenizKalkinmaAjansi

AMASYA YATIRIM DESTEK OFİSİ

Dere Mah. İğneci Baba Sk. No:30 AMASYA
T. 0 (358) 212 69 66 F. 0 (358) 212 69 65

ÇORUM YATIRIM DESTEK OFİSİ

A. Karekeçili Mah. Gazi Cad. No:1 Çorum Valiliği A Blok Kat:3 ÇORUM
T. 0 (364) 225 74 70 F. 0 (364) 225 74 71

SAMSUN YATIRIM DESTEK OFİSİ

Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T. 0 (362) 431 24 00 F. 0 (362) 431 24 09

TOKAT YATIRIM DESTEK OFİSİ

Kabe-i Mescit Mahallesi Bekir Paşa Sokak No: 11 MERKEZ / TOKAT
T. 0 (356) 228 93 60 F. 0 (356) 228 97 60